KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2019/2120

af 24. juni 2019

om statsstøtte SA.33078 (2015/C) (ex 2015/NN) iværksat af Belgien til fordel for JCDecaux Belgium Publicité

(meddelt under nummer C(2019) 4466)

(Kun den franske og den nederlandske udgave er autentiske)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovenstående bestemmelser ([1]), under hensyntagen til disse bemærkninger og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 19. april 2011, som blev registreret den 26. april 2011, modtog Kommissionen en klage fra Clear Channel Belgium (herefter »CCB«) rettet mod den belgiske stat vedrørende påstået tildeling af ulovlig statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked, til fordel for CCB's konkurrent JCDecaux Street Furniture Belgium (herefter »JCD«), tidligere JCDecaux Belgium Publicité SA.

(2) Den 29. maj 2013 modtog Kommissionen endnu en klage vedrørende den påståede tildeling af ulovlig og uforenelig statsstøtte til JCD. Klageren (herefter »den anden klager«) ønskede sin identitet hemmeligholdt.

(3) Ved brev af 24. marts 2015 meddelte Kommissionen Belgien, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter »TEUF«) over for disse påståede støtteforanstaltninger.

(4) Kommissionens afgørelse om at indlede proceduren (herefter »indledningsafgørelsen«) blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* den 19. juni 2015 ([2]). Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til de omhandlede påståede støtteforanstaltninger.

(5) Belgien fremsatte sine bemærkninger den 21. juli 2015. Kommissionen modtog CCB's skriftlige bemærkninger den 16. juli 2015, og den 17. juli 2015 modtog den bemærkninger fra JCD og den anden klager, som ønsker sin identitet hemmeligholdt. Kommissionen videresendte de interesserede parters bemærkninger til indledningsafgørelsen ved brev af henholdsvis 24. juli og 13. august 2015 til Belgien. Kommissionen modtog Belgiens kommentarer til disse bemærkninger ved brev af 2. oktober 2015.

(6) Der fandt desuden yderligere drøftelser og udvekslinger sted med de belgiske myndigheder, JCD og CCB. I den forbindelse sendte Kommissionen den 15. april 2016 en anmodning om oplysninger til Belgien og de øvrige interesserede parter. Belgien besvarede anmodningen om oplysninger den 20. juni 2016 og fremsendte yderligere bemærkninger den 26. januar 2017, den 20. februar 2017, den 20. marts 2017 og den 23. januar 2019.

(7) CCB fremsendte supplerende bemærkninger den 1. december 2015, den 23. maj 2016, den 20. september 2016 og den 24. marts 2017. JCD fremsendte supplerende bemærkninger den 12. oktober 2015, den 29. marts 2016, den 15. juli 2016 og den 16. maj 2017.

([1]) EUT C 203 af 19.6.2015, s. 12.
([2]) Ibidem.

(8) CCB's bemærkninger af 16. juli 2015 til Kommissionens indledningsafgørelse indeholdt en yderligere klage rettet mod JCD.

2. BESKRIVELSE AF KLAGERNE

2.1. Klageren CCB og den formodede støttemodtager JCD

(9) CCB og JCD er to af de største aktører på markedet for udendørsreklamer i Belgien. De to selskaber indgår i internationale koncerner, der beskæftiger sig med store og små udendørsreklamer.

(10) CCB er datterselskab af den internationale koncern CC Media Holding, som ejer Clear Channel Communication Inc., en multinational virksomhed med hovedsæde i USA, der er til stede i 28 lande i Europa, Asien-Stillehavsområdet og Latinamerika. I Belgien markedsfører CCB tusindvis af små og store reklamesøjler. Selskabet driver også virksomhed inden for levering og forvaltning af gademøbler og bycykelsystemer.

(11) JCD er det belgiske datterselskab af JCDecaux SA, et selskab efter fransk ret og aktør på det globale marked for udendørsreklamer og levering, montering og vedligeholdelse af gademøbler samt levering og forvaltning af bycykelsystemer.

(12) CCB's klage, som er genstand for nærværende afgørelse ([3]), vedrører de to nedenfor beskrevne dele. Den anden klagers klage vedrører kun del II.

2.2. Del I om reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1984

2.2.1. *Baggrund*

(13) Ville de Bruxelles ([4]) og JCD indgik i henholdsvis 1984 og 1999 to aftaler om opsætning af reklamesøjler i Ville de Bruxelles. De to aftaler vedrører montering af gademøbler, der finansieres af reklamesøjler på ca. 2 m^2, som udgør den stander, hvorpå der kan opsættes en reklame (en eller to reklamesider eller seks sider, hvis søjlen er udstyret med en rulleanordning på begge sider). Opsætning af reklamer i lille format i Belgien er kendetegnet ved, at de små tavler generelt er integreret i gademøblerne.

(14) De to aftaler, der er genstand for klagen, har forskellige karakteristika, som beskrives i det følgende.

(15) Ifølge den 15-årige aftale af 16. juli 1984 (herefter »aftalen fra 1984«) skulle JCD montere og kunne drive busskure med reklamer og gademøbler kaldet »MUPI« (mobilier urbain pour information — informationsgademøbler med to sider, hvoraf den ene er forbeholdt Ville de Bruxelles, og den anden kunne drives af JCD til opsætning af reklamer) på følgende betingelser:

i) Aftalen indeholdt ingen betaling fra JCD til Ville de Bruxelles i form af leje, brugsafgift eller gebyr for JCD's egne tavler, men JCD skulle skaffe Ville de Bruxelles et antal naturaldelser: gratis tilrådighedsstillelse af skraldespande, offentlige toiletter og lysaviser, udarbejdelse af et bykort, et turist- og hotelkort og et kort over gågader i Ville de Bruxelles.

ii) Hver reklamesøjle kunne drives i 15 år og opsættes gennem hele aftaleperioden fra 1984, som også havde en løbetid på 15 år (1984-1999). I 1999, da aftalen fra 1984 udløb, kunne et stort antal reklamesøjler omfattet af aftalen fra 1984 fortsat drives indtil udløbet af deres driftsperiode på 15 år.

([3]) Denne afgørelse vedrører ikke CCB's yderligere klage, jf. betragtning 8, som omhandler de reklamesøjler, der er omfattet af aftalen fra 1999, idet denne aftale ikke indgik i den formelle undersøgelsesprocedure (jf. også betragtning 69).

([4]) Ville de Bruxelles er den officielle betegnelse for den kommune, der ligger midt i hovedstadsregionen Bruxelles. Kommunen Ville de Bruxelles er omgivet af 18 andre tæt integrerede kommuner, og de danner tilsammen en enkelt større administrativ enhed, nemlig hovedstadsregionen Bruxelles (Région de Bruxelles-Capitale). Hovedstadsregionen Bruxelles har en regering og et parlament. Der er tale om et byområde med en befolkning på ca. 1 200 000 indbyggere, som tilsammen udgør ét bydistrikt, der almindeligvis kaldes Bruxelles.

(16) Aftalen af 14. oktober 1999 (herefter »aftalen fra 1999«) afløste aftalen fra 1984 efter et udbud iværksat af Ville de Bruxelles vedrørende erhvervelse og opsætning samt vedligeholdelse og forvaltning af informationsgademøbler, læskure og standere til opslag, hvoraf en del kunne bruges til reklameformål, som JCD vandt.

(17) Selv om aftalen fra 1999 (15-årig) angik de samme genstande som aftalen fra 1984, blev det heri fastsat, at:

i) de nye gademøbler, der var knyttet til denne aftale, blev Ville de Bruxelles' ejendom ([5]), og at JCD skulle betale en månedlig leje for udnyttelsen til reklameformål

ii) ethvert gammelt gademøbel opsat i henhold til de foregående aftaler mellem Ville de Bruxelles og JCD skulle fjernes af JCD. For at tage hensyn til situationen for de gademøbler, som var omfattet af aftalen fra 1984, for hvilken driftsperioden på 15 år stadig løb, blev det i en tidsplan bilagt aftalen fra 1999 (herefter »bilag 10«) fastsat, på hvilke præcise datoer de forskellige tavler skulle fjernes (mellem 1999 og 2010). Bilag 10 opregnede 282 busskure og 198 opslagssøjler, som fortsat var omfattet af ordningen ifølge aftalen fra 1984, med angivelse af deres placering og datoen for fjernelse af dem.

2.2.2. *Klagens genstand*

(18) CCB mener, at JCD har fået uforenelig støtte ved at videreføre driften af visse søjler omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato for nedtagning, der var fastsat i aftalen fra 1999, uden at betale leje eller afgift til Ville de Bruxelles.

2.3. **Del II om Villo**

2.3.1. *Baggrund*

(19) For at tilbyde blød trafikmobilitet på sit område besluttede hovedstadsregionen Bruxelles at indføre et automatiseret cykeludlejningssystem på offentlige arealer.

(20) Regionen iværksatte et udbud den 15. marts 2008, som blev vundet af JCD den 13. november 2008. Hovedstadsregionen Bruxelles indgik den 5. december 2008 en koncessionsaftale med JCD om offentlig tjeneste i form af drift af det automatiserede cykeludlejningssystem Villo i hovedstadsregionen Bruxelles (»Villo-aftalen«) med en samlet løbetid på 15 år (som blev forlænget i to år i 2011 på grund af forsinkelser i aftalens gennemførelse). Denne aftale indeholdt følgende bestemmelser:

i) opsætning og forvaltning af et automatiseret cykeludlejningssystem (2 500 cykler fordelt på 200 stationer i første fase, som indledtes den 16. november 2009, herefter udvidelse til 5 000 cykler i anden fase fra 2011) over en samlet løbetid på 15 år (indtil 2026)

ii) forvaltning og udnyttelse af reklamesøjler til finansiering af cykeludlejningssystemet som supplement til kundernes brugerbetaling. JCD driver i henhold hertil reklamesøjler, som er integreret i bycykelstationerne, og fritstående reklamesøjler, som ikke er integreret i disse stationer (primært reklamearealer på 2 m^2 og også 8 m^2).

(21) Den samlede anslåede omsætning ved koncessionen i hele dens løbetid andrager ca. [100-150] mio. EUR. [30-40] % af indtægterne hidrører fra brugerne og resten fra reklamer.

(22) Endvidere har regionen i forbindelse med forhandlingen om Villo-aftalen indrømmet JCD visse økonomiske foranstaltninger, som ikke fremgår af udbuddet ([6]):

i) en fritagelse for gebyret på reklamesøjler på 8 m^2 for brug af offentlige arealer i hovedstadsregionen Bruxelles; det maksimale beløb for denne fritagelse er sat til [50 000-150 000] EUR/år ([7])

([5]) Mod betaling af en fast nettopris pr. leveret produkt, fuldt udstyret, monteret og driftsklart.
([6]) Disse elementer fremgår af et tillæg til Villo-aftalen, som der blev indgået aftale om den 9. juni 2011.
([7]) Gebyret er på […] EUR pr. søjle pr. år. Det maksimale gebyrbeløb, som JCD skulle have betalt uden fritagelsen, bliver for […] søjler på 8 m^2 a […] EUR pr. søjle = [50 000-150 000] EUR.

ii) en bestemmelse om uforudsete regionale afgifter (neutralisering af ændringer af regionale afgifter), hvorefter JCD holdes skadesløs i tilfælde af en eventuel stigning i de regionale afgifter; denne bestemmelse er imidlertid aldrig blevet taget i anvendelse

iii) en bestemmelse om prisrevision vedrørende kommunale afgifter (neutralisering af stigning i de kommunale afgifter), hvorefter JCD holdes skadesløs i tilfælde af en stigning i de kommunale afgifter på over 75 EUR/m²; de belgiske myndigheder antog oprindelig, at godtgørelsen i henhold til denne bestemmelse højst kunne beløbe sig til [250 000-350 000] EUR/år ([8]).

2.3.2. *Klagens genstand*

(23) CCB og den anden klager mener, at JCD har fået statsstøtte gennem finansieringen af Villo-aftalen.

(24) Ifølge klagerne udgør de økonomiske foranstaltninger (drift af reklamesøjler og yderligere foranstaltninger indrømmet JCD) samlet set statsstøtte.

(25) Endvidere vil denne statsstøtte ikke kunne anses som forenelig med det indre marked på grundlag af EU-reglerne om kompensation for offentlig tjeneste og navnlig Kommissionens afgørelse 2012/21/EU ([9]) (herefter »SGEI-afgørelsen af 2012«), for så vidt som JCD i betydelig grad overkompenseres (navnlig fordi antallet af reklamesøjler tildelt JCD er for højt).

3. UNDERSØGELSE AF DEL I OM REKLAMESØJLERNE OMFATTET AF AFTALEN FRA 1984

3.1. Begrundelse for indledning af proceduren

(26) Kommissionen vurderede for så vidt angik JCD's drift af visse reklamesøjler opstillet i Ville de Bruxelles i henhold til aftalen fra 1984, hvis drift videreførtes efter datoen for deres planlagte fjernelse (som anført i bilag 10 til aftalen fra 1999), at alle kriterierne for afgørelse af, hvorvidt der foreligger statsstøtte, var opfyldt, og at denne foranstaltning derfor udgjorde statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(27) Da ingen af de betingelser, der kræves for at erklære støtten forenelig, indledningsvis forekom at være opfyldt, besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF.

3.2. De berørte parters bemærkninger til indledningsafgørelsen

(28) Kommissionen modtog bemærkninger fra CCB og JCD, som er sammenfattet herunder.

3.2.1. *CCB's bemærkninger*

(29) Som svar på indledningsafgørelsen anfører CCB, at man er enig i resultatet af Kommissionens undersøgelse, hvorefter JCD's drift af flere reklamesøjler opstillet i Ville de Bruxelles i henhold til aftalen fra 1984, som videreførtes efter datoen for deres planlagte fjernelse, uden betaling af leje eller afgift, udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF og er uforenelig med det indre marked.

(30) CCB anfører ligeledes, at det deler Kommissionens synspunkt om, at der er alvorlig tvivl om, hvor reel og relevant den kompensationsmekanisme er, som de belgiske myndigheder henviser til for at begrunde videreførelsen af de omtvistede reklamesøjler efter datoen for deres planlagte fjernelse. Ifølge CCB har de belgiske myndigheder ikke leveret dokumentation for, at denne kompensationsmekanisme officielt var indført forud for den ulovlige videreførelse af de omtvistede søjler.

([8]) Se betragtning 82 i indledningsafgørelsen.

([9]) Kommissionens afgørelse 2012/21/EU af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 7 af 11.1.2012, s. 3).

(31) CCB fastholder, at den fordel, som JCD har fået gennem driften af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter datoen for deres planlagte fjernelse, andrager et beløb på over 2 150 000 EUR før renter. CCB henholder sig til to erklæringer udstedt af retsembedsmand på CCB's anmodning den 3. december 2007 og den 21. december 2009 om besigtigelse af de møbler, der var opsat i henhold til aftalen fra 1984, og som stadig stod på stedet på disse datoer. CCB anfører endvidere, at det forhold, at de belgiske myndigheder selv henholder sig til disse erklæringer udstedt af retsembedsmand på CCB's anmodning (jf. afsnit 3.3.2), viser, at der ikke er sket en præcis opfølgning på de søjler, som videreførtes efter de oprindeligt fastsatte datoer, og at antallet af søjler, der skal medtages i beregningen af den fordel, som JCD fik tildelt, i mangel af bevis for det modsatte fra de belgiske myndigheders side andrager 86 svarende til 119 reklamesider.

(32) Endelig støtter CCB Kommissionens undersøgelse, ifølge hvilken der siden 2002 har skullet betales en afgift på reklamesøjlerne uafhængigt af den oprindelige aftale. Den førtidige fjernelse af en søjle omfattet af aftalen fra 1984 ville derfor ikke medføre, at JCD mistede en afgiftsbesparelse, idet disse afgifter under alle omstændigheder skulle betales af disse søjler, hvis de var blevet videreført, hvilket gjorde argumentet om en kompensation mellem en førtidig fjernelse og forsinket fjernelse irrelevant, for så vidt angik disse afgifter. CCB gentager ligeledes sin påstand om, at afgiftsfritagelserne, som JCD fik tildelt, skaber store konkurrencefordrejninger på det belgiske marked for udendørsreklamer og medfører en konkurrencemæssig ulempe, idet JCD's konkurrenter, heriblandt CCB, har skullet betale reklameafgifter af de søjler, de driver på Ville de Bruxelles' område.

(33) CCB bemærker, at Cour d'appel (appeldomstolen) i Bruxelles ved dom af 29. april 2016 fastslog, at JCD ikke havde overholdt de datoer, der var fastsat i bilag 10 i de særlige specifikationer til aftalen fra 1999, og i flere år uberettiget havde drevet talrige reklamesøjler på de offentlige arealer i Ville de Bruxelles ([10]). CCB bemærker endvidere, at appeldomstolen forkastede det argument om kompensationen mellem førtidig fjernelse og forsinket fjernelse, som JCD gjorde gældende.

(34) CCB vurderer, at reklameindtægterne fra den kommercielle drift af reklamesøjlerne, som blev videreført efter datoen for den planlagte fjernelse heraf ifølge bilag 10, også kunne udgøre statsmidler, idet staten selv kunne drive disse søjler.

(35) I de bemærkninger til Kommissionens afgørelse om at indlede proceduren, som CCB sendte den 16. juli 2015, rettede selskabet en yderligere klage mod JCD vedrørende afgifter, som JCD ikke har betalt til den belgiske stat af søjlerne omfattet af aftalen fra 1999.

3.2.2. *JCD's bemærkninger*

(36) I sine bemærkninger til indledningsafgørelsen af 17. juli 2015 minder JCD om, at den offentlige myndighed (i det foreliggende tilfælde Ville de Bruxelles) er underlagt forpligtelsen til at opretholde den økonomiske ligevægt i de aftaler, den er part i. Ifølge JCD har Ville de Bruxelles således — for at kompensere for tabet af reklameindtægter som følge af den førtidige fjernelse af de omhandlede søjler og garantere den økonomiske ligevægt i aftalen fra 1984 — logisk nok tilladt videreførelse og drift efter datoen for den planlagte fjernelse af et tilsvarende antal søjler omfattet af aftalen fra 1984. JCD hævder derfor, at kompensationen ubestrideligt er reel, og at den kan dokumenteres ved nogle af de oplysninger, der findes i de talrige indlæg og skrivelser fra Ville de Bruxelles i forbindelse med den indledende undersøgelse.

(37) Ifølge JCD har driften af de omtvistede reklamesøjler aldrig været omfattet af aftalen fra 1999, og videreførelsen af visse gademøbler foregik i forbindelse med gennemførelsen af aftalen fra 1984 uden den ringeste overførsel af offentlige midler. Videreførelsen af de omhandlede gademøbler er neutral i henseende til statsmidler, idet den udgør modydelsen til den førtidige fjernelse af andre gademøbler omfattet af samme aftale.

(38) For JCD følger det af det samme kompensationsprincip, at driften af reklamesøjlerne, som blev videreført efter deres udløbsdato, skulle være omfattet af den samme ordning som den, der finder anvendelse på de søjler, som blev fjernet før deres udløbsdato, dvs. aftalen fra 1984.

([10]) Dom af 29. april 2016 afsagt af Cour d'appel i Bruxelles (Niende Afdeling) i forbindelse med sag 2011/AR/140. Appeldomstolen i Bruxelles forkastede argumentet om ombytning af gademøblerne og præciserede, at ombytningen hverken var fastsat i eller tilladt ifølge aftalerne fra 1984 og 1999 eller efterfølgende blevet godkendt af kommunen efter indgåelsen af aftalen fra 1999.

(39) Derfor bestrider JCD påstanden om, at selskabet skulle have fået en selektiv fordel som følge af en overførsel af statsmidler i forbindelse med aftaler, som jævnligt er blevet indgået med Ville de Bruxelles. JCD er af den opfattelse, at selskabet ikke har opnået nogen besparelse på leje eller afgifter i henhold til aftalen fra 1999, og at disse tjenesteydelser hører ind under offentlig tjeneste.

(40) Navnlig for så vidt angår fritagelsen for betaling af leje kan denne ifølge JCD forklares ved den kompensationsmekanisme, der er omfattet af aftalen fra 1984.

(41) For så vidt angår fritagelsen for afgifter er Ville de Bruxelles' holdning om ikke at indføre afgifter alene med henblik på aftaler om gademøbler — i modsætning til reklamesøjler — i fuld overensstemmelse med målet om at opretholde en økonomisk ligevægt i de nævnte aftaler, eftersom hverken søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 eller dem, der var omfattet af aftalen fra 1999, var pålagt en afgift, i øvrigt uafhængigt af Ville Bruxelles' vedtagelse af en kommunalafgiftsbekendtgørelse i 2002.

(42) Ifølge JCD har Ville de Bruxelles nemlig kun vedtaget en indledende kommunalafgiftsbekendtgørelse på reklamer af midlertidig karakter på offentlige arealer for regnskabsåret 2002 (»Règlement-taxe du 17 octobre 2001«), mens aftalen fra 1984 udløb i 1999. Denne afgift kan derfor ikke finde anvendelse på den reklamemæssige drift af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984, selv om den måtte være videreført i løbet af regnskabsåret 2002 og frem. Ifølge JCD kan den manglende afgiftsregistrering af disse søjler ikke udgøre en selektiv fordel for medkontrahenten, for så vidt som den afspejler et generelt princip, som ikke har givet anledning til en gunstigere behandling af JCD sammenlignet med enhver virksomhed, som befinder sig i en sammenlignelig situation, og kan derfor ikke begrunde eksistensen af en statsstøtte.

(43) I den tænkte situation, at denne aftale blev omfattet af en afgift, burde betingelserne i aftalen fra 1984 i øvrigt være blevet ændret som bestemt i denne aftale.

(44) For så vidt angår søjlerne omfattet af aftalen fra 1999 mener JCD, at den reklamemæssige drift af disse heller ikke var pålagt en reklameafgift. Bekendtgørelsen om kommunalafgift på reklamer, som Ville de Bruxelles vedtog i 2002, finder nemlig ikke anvendelse, idet JCD allerede betaler en månedlig leje for udnyttelsen af standere til reklameformål, hvilket i medfør af aftalen fra 1999 er den eneste afgift, der er lagt på den reklamemæssige drift af søjlerne. I øvrigt er reklamesøjlerne i Ville de Bruxelles og dermed dem, der er omfattet af aftalen fra 1999, udtrykkeligt fritaget ifølge denne kommunalafgiftsbekendtgørelse.

(45) Til støtte for disse argumenter har JCD forelagt Kommissionen to domme af 4. november 2016, hvorved Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (den franskprogede ret i første instans i Bruxelles) fastslog, at JCD ikke var pålagt den kommunale reklameafgift for de reklamesøjler, der var opsat på Ville de Bruxelles' område, og som tilhørte Ville de Bruxelles i kraft af den aftale, der blev indgået med JCD den 14. oktober 1999. Ved disse domme blev det således bestemt, at de beløb, som var blevet betalt for regnskabsårene 2009-2012, skulle tilbagebetales.

(46) JCD hævder, at såfremt ovennævnte kompensationsmekanisme indebar en potentiel uligevægt til fordel for JCD, kunne denne hypotetiske uligevægt ikke styrke JCD's konkurrencemæssige stilling i forhold til selskabets konkurrenter på de relevante markeder, idet den ville være ubetydelig.

(47) Ifølge JCD kunne denne hypotetiske uligevægt navnlig ikke gøre det vanskeligere for virksomheder, der var etableret i de øvrige medlemsstater, at trænge ind på disse markeder. JCD påpeger i øvrigt, at Kommissionen allerede har fundet, at visse foranstaltninger kun fik lokale virkninger og dermed ikke påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne.

3.3. **Belgiens bemærkninger**

3.3.1. *Belgiens bemærkninger til indledningsafgørelsen*

(48) De belgiske myndigheder erkender, at JCD videreførte driften af visse tavler omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato for nedtagning, der var fastsat i aftalen fra 1999, jf. aftalens bilag 10. JCD betalte hverken leje eller afgift til Ville de Bruxelles for disse reklamesøjler i modsætning til de tavler, der var omfattet af aftalen fra 1999, som JCD betalte leje af fra aftalens begyndelse, og som ligeledes blev pålagt afgifter, men først fra 2009 ([11]). Denne situation varede indtil august 2011, hvor de sidste søjler blev nedtaget.

([11]) Ville de Bruxelles vedtog sin første kommunalafgiftsbekendtgørelse for privat brug af offentlige arealer i kommercielt øjemed i oktober 2001, og den trådte i kraft i januar 2002 (»Règlement-taxe du 17 octobre 2001, Impôt en matière de publicité à caractère temporaire dans et sur l'espace public«), men de belgiske myndigheder opkrævede først afgift på reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1999 fra skatteåret 2009.

(49) De belgiske myndigheder bestrider ikke, at foranstaltningerne kan tilregnes dem og navnlig Ville de Bruxelles. Faktisk forklarer de selv, at de accepterede videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato, der var fastsat i bilag 10, for at opretholde ligevægten i aftalen med JCD, idet andre søjler var blevet fjernet førtidigt på anmodning fra Ville de Bruxelles for at give plads til andre typer af søjler, som blev foretrukket af navnlig æstetiske grunde og nærmere bestemt nye gademøbler i art nouveau-stil.

(50) De belgiske myndigheder mener, at denne førtidige fjernelse medførte et tab for JCD, som gav afkald på søjler, hvoraf der hverken skulle betales leje eller afgift frem til den i bilag 10 fastsatte dato for deres fjernelse, og at det som modydelse for dette tab var acceptabelt, at andre søjler blev videreført længere end planlagt, og at der heller ikke skulle opkræves leje eller afgift af disse søjler.

(51) De belgiske myndigheder erkender, at JCD overordnet set har fået en økonomisk fordel, men udelukkende på grund af en uligevægt mellem antallet af førtidigt fjernede søjler (før den planlagte dato for fjernelsen) og antallet af søjler, som videreførtes efter datoen for den planlagte fjernelse ifølge bilag 10. Artikel 4.5 i aftalen fra 1984 mellem Ville de Bruxelles og JCD bestemte, at standerne til opslag og busskurene skulle fritages for betaling af leje, brugsafgift og gebyr. Ifølge de belgiske myndigheder skal denne fritagelse ses i lyset af, at Ville de Bruxelles på tidspunktet for indgåelsen af aftalen ikke havde vedtaget en kommunalafgiftsbekendtgørelse for reklamesøjler.

(52) Ifølge de belgiske myndigheder har JCD dels givet afkald på en besparelse på leje og afgifter ved at acceptere at fjerne søjler førtidigt, dels opnået besparelser på leje og afgifter ved hjælp af videreførelsen af søjlerne efter de planlagte datoer for fjernelse. Ved at beregne forskellen mellem de besparelser, som JCD mistede som følge af den førtidige fjernelse og de supplerende besparelser som følge af videreførelsen af et antal søjler i længere tid end planlagt ifølge bilag 10 har JCD overordnet set ifølge de belgiske myndigheder kun fået en økonomisk fordel på højst [100 000-150 000] EUR fra december 1999 til 2011.

(53) I denne henseende er det de belgiske myndigheders argument, at foranstaltningen let kunne falde ind under Kommissionens forordning (EF) nr. 1998/2006 ([12]) (herefter »de minimis-forordningen fra 2006«). Denne forordning bestemmer nemlig, at støtte for et beskedent beløb (under 200 000 EUR over en periode på tre regnskabsår) ikke anses for at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og dermed heller ikke for at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(54) De belgiske myndigheder tilføjer i øvrigt en række præciseringer vedrørende visse påstande fremført af CCB, som er genstand for indledningsafgørelsen. For det første er CCB's første skøn på 86 søjler fejlagtigt, eftersom der i erklæringerne udstedt af retsembedsmand på anmodning af CCB (jf. betragtning 31) nævnes 80 søjler. I øvrigt har CCB fejlagtigt beskrevet visse søjler som busskure, mens der var tale om informationstavler for byen. For det andet indeksregulerer CCB i forbindelse med sit skøn over lejebeløbet dette ukorrekt, idet lejen ifølge Ville de Bruxelles skal indeksreguleres på aftalens årsdag ([13]). For det tredje er der fejl i CCB's anførte skøn over de afgiftsbeløb, som JCD skulle betale.

3.3.2. *Belgiens kommentarer til de berørte parters bemærkninger*

(55) I deres skriftlige bemærkninger af 2. oktober 2015 præciserer de belgiske myndigheder, at Ville de Bruxelles' manglende inddrivelse af de afgifter, som JCD skyldte i henhold til aftalen fra 1999, mens der verserede retslige procedurer, ikke udspringer af en fordel tildelt af Ville de Bruxelles, men af anvendelsen af belgisk lov og belgiske domstoles afgørelser, ifølge hvilke den kommunale forvaltning var forhindret i at gøre udlæg i fremtidig indkomst eller at inddrive en afgift, der andrager den del af afgiften, som overstiger det ubestrideligt skyldige beløb. Når en sag, som den JCD anlagde, vedrører det fulde afgiftsbeløb, er det umuligt at gøre udlæg i fremtidig indkomst eller

([12]) Kommissionens forordning (EF) nr. 1998/2006 af 15. december 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (EUT L 379 af 28.12.2006, s. 5), som finder anvendelse på det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt.

([13]) Aftalen fra 1999 fastsætter i artikel 12 formlen for regulering af lejen og præciserer, at den ordregivende myndighed accepterer reguleringsformlen (indeksregulering på årsdagen for aftalens indgåelse). Samme artikel fastsætter de data, hvorpå beregningen af den månedlige leje bygger.

foretage inddrivelse. Denne situation indebærer ikke, at den skyldner, som anlægger en retssag, fritages for afgiften, sådan som CCB påstår. I øvrigt skal afgifterne, selv om de anfægtes, i regnskabsmæssig henseende bogføres som en driftsomkostning. Der kan derfor ikke udspringe statsstøtte af Ville de Bruxelles' manglende inddrivelse af de afgifter, som er pålagt JCD, og som er omfattet af retslige procedurer.

(56) I deres skriftlige bemærkninger af 20. juni 2016 som svar på de spørgsmål, som Kommissionens tjenestegrene stillede ved brev af 15. april 2016, bekræftede de belgiske myndigheder, at Ville de Bruxelles først begyndte at lægge afgift på reklamesøjlerne omfattet af aftalen af 14. oktober 1999 fra skatteåret 2009. Imidlertid havde Ville de Bruxelles med kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. oktober 2001 vedrørende reklamer af midlertidig karakter på offentlige arealer indført en afgift på midlertidige reklamer på offentlige arealer og truffet bestemmelse om udelukkende at fritage kommunens egne annoncer for afgift ([14]). De belgiske myndigheder nævner, at kommunalafgiftsbekendtgørelserne vedrørende reklamesøjlerne først trådte i kraft første gang den 1. januar 2002, således at der ikke skulle betales afgift for 2001, og hævder, at disse kommunalafgiftsbekendtgørelser finder anvendelse på reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1999.

(57) De præciserer også, at Ville de Bruxelles ikke har opkrævet de beløb, der modsvarer disse afgifter for skatteårene 2002-2008. Denne situation skyldes, at kommunen oprindelig mente, at reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1999, som tilhørte den, og som blev drevet af JCD, ikke var afgiftspligtige på grund af den fritagelse for afgifter, der var fastsat i artikel 5 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. oktober 2001, og som udelukkende gjaldt Ville de Bruxelles' egne annoncer. I øvrigt blev der indført en fritagelse, der specifikt gjaldt reklamesøjler ejet af Ville de Bruxelles eller af organer, som var oprettet af eller underordnet Ville de Bruxelles, i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 18. december 2006 og de efterfølgende kommunalafgiftsbekendtgørelser.

(58) De første registreringer skete den 29. juli 2011 og vedrørte skatteåret 2009. I medfør af artikel 6 i lov af 24. december 1996, som siden er blevet ophævet ved en bekendtgørelse af 3. april 2014, var det ikke muligt at pålægge afgiften med tilbagevirkende kraft for en periode på mere end tre år fra den 1. januar i skatteåret.

(59) De belgiske myndigheder hævder, at Ville de Bruxelles besluttede ikke længere at anvende fritagelsen, eftersom den fandt, at fritagelsen af reklamesøjlerne, alene fordi de tilhørte Ville de Bruxelles, men ikke blev drevet af denne, skabte en uretfærdighed over for dem, der drev andre reklamesøjler. Efter Ville de Bruxelles' mening kunne en fritagelse — selv om det faktisk kunne være berettiget at fritage de reklamesøjler, der blev brugt til kommunens egne behov eller til brug for organer, som den havde oprettet, eller som var underordnet den — ikke begrundes, når reklamesøjlerne blev drevet af tredjepart og navnlig af en kommerciel virksomhed inden for udendørsreklamer.

(60) Fritagelsen ifølge kommunalafgiftsbekendtgørelsen har nemlig til formål at undgå, at kommunen skulle afgiftsbelægge sig selv, hvilket ikke ville have givet den en ekstra indtægt, men forøget det administrative arbejde i dens økonomiafdeling, mens formålet med enhver kommunalafgiftsbekendtgørelse er at gøre det muligt for ligningsmyndigheden af opkræve ekstra økonomiske midler. Som det blev anført i de bemærkninger, som de belgiske myndigheder fremsatte den 20. februar 2017 som svar på de supplerende spørgsmål fra Kommissionen af 14. februar 2017, drev Ville de Bruxelles imidlertid aldrig selv reklamesøjlerne. Denne drift er altid blevet varetaget af tredjepart. De eneste reklamesøjler, der tilhørte Ville de Bruxelles, er dem, der er omfattet af den aftale, der blev indgået med JCD den 14. oktober 1999. Ved udløbet af aftalen fra 1999 blev der iværksat et nyt udbud, som blev vundet af CCB, der er den aktuelle tilbudsgiver. På grundlag af den nuværende aftale betaler CCB en leje for reklamesøjlerne samt de gældende afgifter.

([14]) Nærmere bestemt fastsatte artikel 5 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. oktober 2001 en fritagelse for afgiften på navnlig »annoncering opsat af kommunen eller organer oprettet af, underordnet eller finansieret af kommunen«.

(61) De belgiske myndigheder anfører, at de erhvervsdrivende, som benytter deres egne reklamesøjler, alene betaler de pålagte afgifter, og at lejen for brug af reklamesøjlerne lægges til disse afgifter, når søjlerne tilhører Ville de Bruxelles. Denne leje erstatter i intet tilfælde de afgifter, der opkræves for sådanne søjler. Lejen udgør nemlig modydelsen for retten til at drive de søjler, som tilhører Ville de Bruxelles. Uden betaling af en leje ville de erhvervsdrivende drive Ville de Bruxelles' søjler gratis, mens det var kommunen, det måtte afholde udgiften til erhvervelsen af dem. Det er således logisk, at de skal betale leje. Derimod skal de erhvervsdrivende, som ikke driver Ville de Bruxelles' søjler, påtage sig den fulde investering i at fremstille eller erhverve reklamesøjlerne.

(62) De belgiske myndigheder forklarer, at den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles i to domme af 4. november 2016 fastslog, at JCD i henhold til artikel 9 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen for 2009-2012 ikke var pålagt den kommunale reklameafgift for de reklamesøjler, der var opsat på Ville de Bruxelles' område, og som tilhørte Ville de Bruxelles i kraft af den aftale, der blev indgået med JCD den 14. oktober 1999. Ved disse domme blev det således bestemt, at de beløb, som var blevet betalt for regnskabsårene 2009-2012, skulle tilbagebetales.

(63) De belgiske myndigheder bekræfter også, at Ville de Bruxelles har iværksat appel af de to domme af 4. november 2016, som henholdsvis gjaldt skatteårene 2009-2010 og 2011-2012. I appelsagen, der stadig verserer, har Ville de Bruxelles gjort gældende, at rettens fortolkning af artikel 9 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen, hvorefter JCD kunne fritages, rejste tvivl om foreneligheden heraf med artikel 106 og 107 i TEUF.

(64) Ville de Bruxelles foretog derimod ingen afgiftsregistrering vedrørende de skyldige afgifter på de reklamesøjler, der var reguleret ifølge aftalen fra 1984, og hvis drift blev videreført efter datoen for den planlagte fjernelse.

(65) De belgiske myndigheder erklærer, at de ikke er i stand til at oplyse beløbet for den leje og de afgifter, som i perioden fra den 1. januar 2002 til den 21. august 2010 ikke blev betalt for de søjler, hvis drift blev videreført efter datoen for fjernelse ifølge bilag 10.

3.4. **Vurdering af foranstaltningerne**

3.4.1. *Del I om reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1984: genstanden for nærværende afgørelse*

(66) Kommissionens analyse vedrører alene videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter udløbet af deres driftsperiode og ikke selve aftalen fra 1984. Dette er navnlig begrundet i det forhold, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 17 i Rådets forordning (EU) 2015/1589 ([15]) ikke kan kræve tilbagebetaling af tildelt støtte efter udløbet af forældelsesfristen på 10 år.

(67) De søjler, der blev opstillet i henhold til aftalen fra 1984, kunne opstilles indtil udløbet af aftalen fra 1984 (dvs. indtil 1999) og drives i en periode på 15 år (dvs. eventuelt indtil 2014). Enhver støtte ydet i kraft af disse søjler omfattet af aftalen fra 1984, såfremt samtlige betingelser i artikel 107, stk. 1, er opfyldt, kan derfor først være blevet tildelt på det tidspunkt, hvor JCD har modtaget tilladelsen fra myndighederne i Bruxelles til at opstille den givne søjle, og dermed før 1999, i hvilket år denne aftale udløb. Enhver eventuel støtte ydet til JCD er således blevet ydet mere end 10 år før den første anmodning om oplysninger, som Kommissionen sendte til de belgiske myndigheder, og som er dateret den 15. september 2011.

(68) For så vidt angår videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 uden betaling af leje eller afgifter efter den dato, der var fastsat i bilag 10 til aftalen fra 1999, blev der derimod under disse omstændigheder tildelt JCD eventuel støtte på tidspunktet for (den stiltiende) tilladelse fra myndighederne i Bruxelles til at omgå den i bilaget fastlagte tidsplan. Kommissionens analyse herunder vedrører udelukkende den foranstaltning, hvorefter videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato, der var fastsat i bilag 10, udgør en statsstøtte til fordel for JCD, som er opnået efter den 15. september 2001 (dvs. inden forældelsesfristen som fastsat i artikel 17 i forordning (EU) 2015/1589).

(69) Denne afgørelse vedrører heller ikke en analyse af, hvorvidt fritagelsen for de afgifter, som JCD skulle betale til den belgiske stat for reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1999, som ikke var genstand for indledningsafgørelsen, kan betegnes som statsstøtte.

([15]) Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 9).

3.4.2. *Statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF*

(70) I henhold til bestemmelserne i artikel 107, stk. 1, i TEUF er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(71) Ifølge fast retspraksis forudsætter kvalificeringen som støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF, at samtlige betingelser i denne bestemmelse er opfyldt: i) Foranstaltningen kan tilregnes staten og finansieres gennem statsmidler. ii) Den giver den begunstigede en selektiv økonomisk fordel. iii) Foranstaltningen fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen. iv) Foranstaltningen vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ([16]).

3.4.2.1. Tilregnelse til staten og statsmidler

(72) For at udgøre statsstøtte ifølge artikel 107, stk. 1, i TEUF skal foranstaltningen ydes af staten eller ved hjælp af statsmidler. Statsmidler omfatter alle midler i den offentlige sektor ([17]), herunder midlerne hos indenstatslige enheder (decentraliserede, føderale, regionale m.fl.) ([18]).

(73) De fordele, der direkte eller indirekte ydes ved hjælp af statsmidler, kan betragtes som støtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Forekomsten af statsmidler kan antage negativ form, når der er tale om de offentlige myndigheders manglende indtægt. Det er fast retspraksis, at statens afkald på midler, der principielt skulle have været indbetalt til statskassen, udgør en overførsel af statsmidler. Ligeledes kan indgreb, der lemper de byrder, der normalt belaster en virksomheds budget, udgøre statsmidler ([19]).

Tilregnelse

(74) De belgiske myndigheder bestrider ikke, at foranstaltningen kan tilregnes dem (og navnlig Ville de Bruxelles). Faktisk forklarer de selv, at de accepterede videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato, der var fastsat i bilag 10, for at opretholde ligevægten i aftalen med JCD, idet andre søjler var blevet fjernet førtidigt på anmodning fra Ville de Bruxelles for at give plads til andre typer af søjler, som blev foretrukket af navnlig æstetiske grunde (jf. betragtning 49).

Statsmidler

(75) De belgiske myndigheder erkender ligeledes, at videreførelsen af søjlerne efter de i bilag 10 fastsatte datoer indebærer, at Ville de Bruxelles mangler indtægt i form af leje og afgifter, som ikke er blevet opkrævet på disse søjler, som ellers ville være blevet udskiftet med søjler omfattet af aftalen fra 1999, hvoraf der skulle betales leje og afgifter.

(76) Det anfægtes således ikke, at JCD's videreførelse af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter de i bilag 10 fastsatte datoer kan tilregnes den belgiske stat, og at det indebar afkald på statsmidler fra den belgiske stats side. Kvantificeringen af disse statsmidler (dvs. beløbet for leje og afgifter, som Ville de Bruxelles gav afkald på) er imidlertid genstand for divergerende vurderinger hos Kommissionen henholdsvis den belgiske stat (jf. afsnit 3.4.5).

([16]) Domstolens dom af 2. september 2010, Kommissionen mod Deutsche Post, C-399/08 P, ECLI:EU:C:2010:481, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis, af 21. december 2016, Kommissionen mod Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, præmis 40, af 21. december 2016, Kommissionen mod World Duty Free Group SA m.fl., C-20/15 P og C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, præmis 53, og af 20. september 2017, Kommissionen mod Frucona Kosice, C-300/16 P, ECLI:EU:C:2017:706, præmis 19.

([17]) Rettens dom af 12. december 1996, Compagnie nationale Air France mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, præmis 56.

([18]) Domstolens dom af 14. oktober 1987, Forbundsrepublikken Tyskland mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, C-248/84, ECLI:EU:C:1987:437, præmis 17, og af 6. marts 2002, Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava og Ramondín, SA og Ramondín Cápsulas, SA mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, forenede sager T-92/00 og T-103/00, ECLI:EU:T:2002:61, præmis 57.

([19]) Domstolens dom af 16. maj 2000, Frankrig mod Ladbroke Racing Ltd og Kommissionen, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, præmis 48-51. Domstolens dom af 14. januar 2015, Eventech, ECLI:EU:C:2015:9, præmis 33.

(77) Kommissionen finder derfor, at denne foranstaltning udgør en overførsel af statsmidler efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(78) Som anført i betragtning 34 vurderer CCB i sine skriftlige bemærkninger, at reklameindtægterne fra den kommercielle drift af reklamesøjlerne, som blev videreført efter datoen for den planlagte fjernelse heraf ifølge bilag 10, også kunne udgøre statsmidler, idet staten selv kunne drive disse søjler.

(79) Kommissionen mener først og fremmest, at JCD's reklameindtægter tydeligvis ikke udgør statsmidler, for så vidt som disse reklameindtægter hidrører fra private aftaler mellem JCD og selskabets kunder, som staten på ingen måde griber ind i.

(80) I øvrigt er det ikke muligt at lægge til grund, at Ville de Bruxelles giver afkald på statsmidler, blot fordi den ikke selv driver en given form for virksomhed. En sådan tilgang til statsmidler ville række meget vidt og hindre staten i at tillade aktiviteter på sit område uden på forhånd at kontrollere, at den ikke selv kunne drive den pågældende aktivitet.

(81) Selv om det var teoretisk muligt for en offentlig myndighed at drive en bestemt form for virksomhed, er det endvidere tydeligvis ikke dens primære formål, og den har hverken umiddelbart den fornødne viden, kompetencerne eller de tekniske midler til at drive en sådan virksomhed. Det kan f.eks. bemærkes i det foreliggende tilfælde, at reklameaftalerne generelt er nationalt dækkende. Ville de Bruxelles har ikke midlerne til at forhandle om sådanne aftaler, for den har kun myndighed over de tavler, den ejer på Ville de Bruxelles' område. Kommunens eventuelle kapacitet til at generere indtægter af disse tavler kan derfor ikke sammenlignes med JCDecaux' kapacitet.

3.4.2.2. Forekomsten af en økonomisk fordel

(82) Ved en fordel i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, i TEUF forstås enhver økonomisk fordel, som en virksomhed ikke ville have opnået på normale markedsbetingelser, dvs. uden statslig indgriben ([20]). Det er kun foranstaltningens indvirkning på virksomheden, der er relevant, ikke årsagen til eller formålet med statens indgriben ([21]).

(83) Ifølge Domstolen er der tale om en fordel, når en virksomheds finansielle situation forbedres som følge af statslig indgriben, hvorfor begrebet en fordel ikke blot omfatter positive ydelser, men ligeledes indgriben, der under forskellige former letter de byrder, som normalt belaster en virksomheds budget ([22]).

(84) I det foreliggende tilfælde har JCD, fra 1999 og efterhånden som tilladelserne på basis af aftalen fra 1984 udløb, fortsat driften af reklamesøjler på Ville de Bruxelles' område uden at betale leje eller afgifter for driften af disse søjler, mens de i overensstemmelse med aftalen fra 1999 skulle være fjernet og ligeledes, i medfør af aftalen fra 1999, være erstattet af nye reklamesøjler, af hvis drift der skulle betales leje og afgifter.

(85) De belgiske myndigheder erkender, at JCD overordnet set har fået en økonomisk fordel, men udelukkende på grund af en uligevægt mellem antallet af førtidigt fjernede søjler, dvs. før den planlagte dato for fjernelsen, og antallet af søjler, som videreførtes efter datoen for den planlagte fjernelse ifølge bilag 10. Selv om Kommissionen skulle dele dette synspunkt (hvilket ikke er tilfældet), er det under alle omstændigheder blevet fastslået, at der er tale om en fordel.

(86) Kommissionen bemærker først og fremmest, at de belgiske myndigheder accepterer princippet om forekomsten af en fordel, men anfægter omfanget heraf.

([20]) Domstolens dom af 11. juli 1996, Syndicat français de l'Express international (SFEI) m.fl. mod La Poste m.fl., C-39/94, ECLI:EU:C.1996:285, præmis 60, og af 29. april 1999, Kongeriget Spanien mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, præmis 41.

([21]) Domstolens dom af 2. juli 1974, Den Italienske Republik mod Kommissionen, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, præmis 13.

([22]) Domstolens dom af 8. november 2001, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, og af 14. februar 1990, Den Franske Republik mod Kommissionen, C-301/87, ECLI:EU:C:1990:67, præmis 41.

(87) Endvidere mener de belgiske myndigheder, at foranstaltningen er en kompensation, der er ydet til JCD for ulempen ved den førtidige fjernelse af et vist antal søjler. Kommissionen henviser i så henseende til sag C-211/15 P, Orange mod Kommissionen ([23]), hvori Domstolen stadfæstede Rettens ([24]) og generaladvokatens ([25]) holdning om, at selv en lettelse af byrder tildelt en virksomhed i form af ophævelse af supplerende byrder, der følger af en undtagelsesordning, som de konkurrerende virksomheder ikke er omfattet af, udgør statsstøtte ([26]). Den eneste form for kompensation, der indebærer en overførsel af statsmidler, som ikke kan kvalificeres som statsstøtte, er et vederlag for offentlig tjeneste ydet i overensstemmelse med retspraksis fra Altmark-dommen ([27]).

(88) Aftalen fra 1984 såvel som aftalen fra 1999 er imidlertid rene kommercielle aftaler, hvis bestemmelser ikke overdrager JCD at udføre offentlig tjeneste. Retspraksis fra Altmark-dommen, som vedrører kompensation for levering af en offentlig tjenesteydelse, kan således ikke finde anvendelse.

(89) På dette grundlag forekommer den kompensation, som de belgiske myndigheder henviser til, såfremt den faktisk har til formål at kompensere for ulempen ved en potentiel forpligtelse til førtidigt at fjerne visse søjler, nødvendigvis at indebære en fordel for JCD. Denne konklusion er så meget mere solid i det foreliggende tilfælde, fordi det er vanskeligt at antage, at JCD har lidt under en strukturel ulempe, idet JCD selv har accepteret at fjerne disse søjler, og at de belgiske myndigheder i øvrigt selv har erkendt, at den pågældende kompensation ville række ud over, hvad den formodede ulempe krævede.

(90) Denne argumentation hænger ligeledes sammen med punkt 69 i Kommissionens meddelelse om statsstøttebegrebet ([28]) (herefter »meddelelsen om statsstøttebegrebet«), hvor den understreger, at selv »[o]mkostninger affødt af retlige forpligtelser pålagt af staten ([29]) (…) i princippet [kan] anses for omkostninger, der er forbundet med den økonomiske aktivitet, hvilket betyder, at kompensation herfor anses for at give virksomheden en fordel ([30]). Det betyder, at det i princippet ikke kan udelukkes, at der gives en fordel, fordi fordelen ikke overstiger en kompensation for en omkostning affødt af lovbestemt forpligtelse. Det samme gælder fritagelser for omkostninger, som virksomheden ikke ville have pådraget sig, hvis der ikke havde været noget incitament fra en statslig foranstaltning, fordi virksomheden uden dette incitament ville have struktureret sine aktiviteter anderledes ([31]). Det kan heller ikke udelukkes, at der er tale om en fordel, hvis en foranstaltning kompenserer for andre omkostninger, der ikke har nogen forbindelse til foranstaltningen ([32])«.

(91) I det foreliggende tilfælde er det heller ikke reelt muligt at sidestille den førtidige udskiftning af søjler omfattet af aftalen fra 1984 med en lovpligt, idet JCD selv har accepteret at fjerne disse søjler, men det følger af punkt 69 i meddelelsen om statsstøttebegrebet, at hvis fjernelsen af disse søjler skyldtes en lovpligt, ville kompensationen for denne førtidige fjernelse have indebåret en fordel.

([23]) Domstolens dom af 26. oktober 2016, Orange mod Kommissionen, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798.

([24]) Rettens dom af 26. februar 2015, Orange mod Kommissionen, T-385/12, ECLI:EU:T:2015:117.

([25]) Forslag til afgørelse fra generaladvokat Wahl af 4. februar 2016, Orange mod Kommissionen, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:78.

([26]) Domstolens dom af 26. oktober 2016, Orange mod Kommissionen, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798, præmis 41-44.

([27]) Domstolens dom af 26. oktober 2016, Orange mod Kommissionen, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798, præmis 44.

([28]) Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af 19. juli 2016 (EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1).

([29]) Inden for landbrugssektoren kan som eksempler på en retligt pålagt forpligtelse nævnes dyrlæge- og fødevaresikkerhedskontroller og -test, som er pålagt sektorens producenter. Derimod anses kontroller og test, der udføres og finansieres af offentlige organer, og som i lovgivningen ikke kræves udført eller finansieret af landbrugssektorens producenter, ikke for at være en retlig forpligtelse, der er pålagt virksomhederne. Se Kommissionens afgørelse af 18. september 2015 i statsstøttesag SA.35484, statsstøtte til mælkekvalitetskontroller i forbindelse med lov om mælk og fedtstoffer, og af 4. april 2016 i statsstøttesag SA.35484, generelle aktiviteter i forbindelse med kontrol af sundheden i henhold til lov om mælk og fedtstoffer.

([30]) Rettens dom af 25. marts 2015, Belgien mod Kommissionen, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, præmis 74-78.

([31]) Hvis en virksomhed f.eks. modtager støtte til at gennemføre en investering i et støtteberettiget område, kan det ikke lægges til grund, at dette ikke reducerer de omkostninger, der normalt indgår i virksomhedens budget, eftersom virksomheden ikke ville have gennemført investeringen uden støtten.

([32]) Domstolens dom af 8. december 2011, France Télécom SA mod Kommissionen, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, præmis 43-50. Det gælder naturligvis også fritagelser for omkostninger, som en virksomhed pådrager sig ved at ændre de ansattes tjenestemandsstatus til en lønmodtagerstatus på linje ansættelsesvilkårene hos konkurrenterne, hvilket giver den pågældende virksomhed en fordel (herom var der tidligere nogen usikkerhed efter Rettens dom af 16. marts 2004, Danske Busvognmænd mod Kommissionen, T-157/01, ECLI:EU:T:2004:76, præmis 57). Om godtgørelse for strandede omkostninger, jf. også Rettens dom af 11. februar 2009, Iride og Iride Energia mod Kommissionen, T-25/07, ECLI:EU:T:2009:33, præmis 46-56.

(92) Det bør ligeledes bemærkes, at det i punkt 71 i meddelelsen om statsstøttebegrebet påpeges, at det »er udelukket, at der gives en fordel, hvis der er tale om tilbagebetaling af ulovligt opkrævede skatter ([33]), om en forpligtelse for de nationale myndigheder til at betale kompensation for skader, de har forårsaget ([34]) hos virksomheder, eller om betaling af kompensation for en ekspropriation ([35])«.

(93) Ingen af disse situationer optræder imidlertid i den foreliggende sag. Der er intet belæg for at lægge til grund, at de belgiske myndigheder har forårsaget en skade hos JCD, som de burde betale en kompensation for. JCD har selv accepteret at fjerne visse søjler omfattet af aftalen fra 1984, og man kan med rette forudsætte, at JCD har accepteret dette, fordi selskabet derved overordnet set opnåede en fordel.

(94) Endelig er Kommissionen i tvivl om, hvorvidt det er muligt at betragte denne kompensation som en normal adfærd for en markedsøkonomisk aktør, som eventuelt kunne udelukke eksistensen af en fordel. Det kan imidlertid ikke antages, at Ville de Bruxelles har handlet som en markedsøkonomisk aktør i situationen. Det er nemlig fastslået, at den angivelige aftale om kompensation ikke var blevet formaliseret på nogen måde, og at der ikke blev fulgt op på den (hvilket i øvrigt forklarer, hvorfor der ifølge de belgiske myndigheder selv var en forskydning mellem antal førtidigt fjernede og erstattede søjler). Kommissionen har ikke modtaget oplysninger om nogen som helst forhandling mellem Ville de Bruxelles og JCD herom. Der er ingen oplysninger, der tyder på, at der findes en analyse foretaget af Ville de Bruxelles af JCD's faktiske manglende indtægt som følge af de førtidige udskiftninger af visse søjler omfattet af aftalen fra 1984 sammenlignet med fortjenesten ved videreførelsen af andre søjler ifølge samme aftale, som i øvrigt var fuldt afskrevet (omkostningen til disse tavler blev nemlig logisk set fuldt ud tjent hjem — inklusive JCD's margin — gennem driften heraf i løbet af den lovlige gyldighedsperiode for aftalen fra 1984). Den totale mangel på analyse, aftale og opfølgning udelukker, at denne adfærd fra Ville de Bruxelles' side er i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip.

(95) Kommissionens argument om forekomsten af en fordel er i øvrigt blevet bekræftet af en dom afsagt af appeldomstolen i Bruxelles den 29. april 2016 ([36]). I denne dom forkaster appeldomstolen JCD's appel og stadfæster den dom, som den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles afsagde den 13. december 2010. Nærmere bestemt bekræfter appeldomstolen, at JCD ikke har overholdt de datoer, der var fastsat i bilag 10 til aftalen fra 1999, og i flere år derfor uberettiget har drevet talrige reklamesøjler på de offentlige arealer i Ville de Bruxelles. JCD har derfor begået objektivt ulovlige handlinger, som strider mod ærlige markedsmetoder, eftersom driften af selskabets netværk af reklamesøjler, som ikke eller ikke længere burde være opstillet, giver JCD en ulovlig konkurrencefordel, som kan trække annoncørerne væk fra konkurrenten CCB. Derfor bestemte appeldomstolen, at disse ulovlige handlinger skulle ophøre, og fastslog, at nedtagningen af de reklamesøjler, som var blevet drevet uberettiget, var en nødvendig foranstaltning for at bringe den ulovlige handling til ophør.

(96) Derfor mener Kommissionen, at JCD's videreførelse og drift fra 1999 til 2011 af et vist antal reklamesøjler omfattet af aftalen fra 1984 på Ville de Bruxelles' område efter datoen for deres planlagte fjernelse ifølge bilag 10 til aftalen fra 1999, uden betaling af leje eller afgift, har medført en lempelse af de byrder, som JCD normalt ville skulle bære i forbindelse med sin erhvervsvirksomhed, og udgør en økonomisk fordel.

3.4.2.3. Selektivitet

(97) For at blive betegnet som statsstøtte skal en foranstaltning være selektiv, dvs. den skal begunstige visse virksomheder eller visse produktioner i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF ([37]). Derfor falder alene foranstaltninger, der begunstiger virksomheder selektivt, ind under støttebegrebet.

(98) Det kan indledningsvis bemærkes, at de belgiske myndigheder ikke bestrider foranstaltningens selektivitet (videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 uden betaling af leje eller afgifter efter udløbet af driftsperioden som fastsat i bilag 10).

([33]) Domstolens dom af 27. marts 1980, Amministrazione delle finanze dello Stato, 61/79, ECLI:EU:C:1980:100, præmis 29-32.

([34]) Domstolens dom af 27. september 1988, Asteris AE m.fl. mod Grækenland, forenede sager C-106/87-C-120/87, ECLI:EU:C:1988:457, præmis 23 og 24.

([35]) Rettens dom af 1. juli 2010, Nuova Terni Industrie Chimiche SpA mod Kommissionen, T-64/08, ECLI:EU:T:2010:270, præmis 59-63 og 140 og 141, som præciserer, at selv om betaling af kompensation for en ekspropriation ikke medfører, at der gives en fordel, kan en efterfølgende forlængelse af en sådan kompensation udgøre statsstøtte.

([36]) Dom af 29. april 2016 afsagt af Cour d'appel i Bruxelles (Niende Afdeling) i forbindelse med sag 2011/AR/140.

([37]) Domstolens dom af 15. december 2005, Italien mod Kommissionen, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, præmis 94.

(99) De belgiske myndigheder har nemlig forklaret, at foranstaltningen er en kompensation ydet til JCD for den førtidige fjernelse af visse søjler, og en sådan foranstaltning er i sagens natur en individuel foranstaltning, og identificeringen af en økonomisk fordel (jf. afsnit 3.4.2.2) gør det set i det lys normalt muligt at antage, at den er selektiv. I mangel af tegn på det modsatte finder denne antagelse anvendelse i det foreliggende tilfælde og er tilstrækkelig til at erklære foranstaltningen for selektiv.

(100) Det kan ligeledes bemærkes, at det ikke er muligt at lægge til grund, at foranstaltningen ikke er selektiv, blot fordi JCD befinder sig i en enestående retlig og faktisk situation, idet selskabet er det eneste, der kunne nyde godt af foranstaltningen, eftersom det er det eneste selskab, der råder over søjlerne omfattet af aftalen fra 1994.

(101) I den førnævnte Orange-dom stadfæstede Domstolen nemlig Rettens holdning ([38]) om, at »kriteriet om sammenligning af den begunstigede med andre erhvervsdrivende, som befinder sig i en faktisk og retlig sammenlignelig situation i forhold til det formål, der forfølges ved foranstaltningen, er således opstået og begrundet af rammerne for vurderingen af, om potentielt alment anvendelige foranstaltninger har selektiv karakter. Et sådant kriterium er ikke relevant, når det skal vurderes, om en ad hoc-foranstaltning, som kun vedrører en enkelt virksomhed, (…) er selektiv«.

(102) I det foreliggende tilfælde står det fast, at videreførelsen af søjlerne er en ad hoc-foranstaltning uden generel rækkevidde, hvorfor den tydeligvis er selektiv.

3.4.2.4. Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

(103) Offentlig støtte til virksomheder udgør kun statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, når den »fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene«, og alene såfremt den »påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

Konkurrencefordrejning

(104) En støtteforanstaltning tildelt af en stat anses for at fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene, når det er sandsynligt, at den vil forbedre støttemodtagerens konkurrencemæssige stilling i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med ([39]).

(105) Det er tilstrækkeligt, at der på tidspunktet for iværksættelsen af en støtteforanstaltning forelå en situation med effektiv konkurrence på det relevante marked, for at et statsligt indgreb eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene ([40]). Det anses derfor for en fordrejning af konkurrencevilkårene, så snart en virksomhed i en liberaliseret branche, hvor der hersker eller kunne herske konkurrence, indrømmes en fordel.

(106) Idet JCD driver virksomhed på et marked, hvor forskellige virksomheder i sektoren konkurrerer (markedet for opsætning af reklamer i lille format), har ydelsen eller tildelingen af en støtte til fordel for en af aktørerne på markedet virkninger, som potentielt kan fordreje konkurrencen.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater

(107) Ifølge Unionens retsinstansers praksis kan enhver støtte tildelt en virksomhed, der udøver sin aktivitet på det indre marked, påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ([41]).

([38]) Rettens dom af 6. februar 2016, Orange mod Kommissionen, T-385/12, ECLI:EU:T:2015:117.

([39]) Domstolens dom af 17. september 1980, Philip Morris Holland BV mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, præmis 11, og Rettens dom af 15. juni 2000, Alzetta Mauro m.fl. mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, forenede sager T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97-T-607/97, T-1/98, T-3/98-T-6/98 og T-23/98, ECLI:EU:T:2000:151, præmis 80.

([40]) Domstolens dom af 23. januar 2019, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, ECLI:EU:C:2019:51, præmis 40.

([41]) Rettens dom af 4. april 2001, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia mod Kommissionen, T-288/97, ECLI:EU:T:1999:125, præmis 41.

(108) Det er fast retspraksis, at Kommissionen ikke behøver foretage en økonomisk analyse af den reelle situation på de pågældende markeder, støttemodtagernes markedsandel, de konkurrerende virksomheders stilling eller medlemsstaternes samhandel ([42]). I tilfælde af ulovligt tildelt statsstøtte er Kommissionen ikke forpligtet til at dokumentere de reelle følger af støtten for konkurrencen og for samhandelen.

(109) Den omhandlede foranstaltning (videreførelsen af reklamesøjler uden betaling af leje eller afgifter efter de ifølge bilag 10 planlagte datoer) til fordel for JCD styrker dette selskabs stilling på markedet for reklamesøjler i hovedstadsregionen Bruxelles og vanskeliggør indtrængen på dette marked for de virksomheder, der er etableret i de øvrige medlemsstater ([43]). Endvidere bemærker Kommissionen i det foreliggende tilfælde, at såvel JCD som CCB driver virksomhed i andre medlemsstater i Den Europæiske Union ([44]). Det er i øvrigt vigtigt at understrege, at annoncørerne ofte er internationale koncerner, som driver virksomhed i mange lande, og at reklamekampagnerne i visse tilfælde i sig selv har en international dimension.

(110) Foranstaltningen kan således have indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne.

(111) Det skal dog bemærkes, at de belgiske myndigheder trods deres erkendelse af forekomsten af en fordel for JCD mener, at det er muligt at påberåbe sig de minimis-forordningen fra 2006.

(112) Deres ræsonnement bygger på en beregning af beløbet for denne fordel, idet de inddrager en kompensationslogik mellem de sent fjernede søjler og de førtidigt fjernede søjler.

(113) De belgiske myndigheder mener nemlig (jf. betragtning 51-52), at JCD overordnet set har fået en økonomisk fordel, men udelukkende på grund af en uligevægt mellem antallet af førtidigt fjernede søjler, dvs. før den planlagte dato for fjernelsen, og antallet af søjler, som videreførtes efter datoen for den planlagte fjernelse ifølge bilag 10. Ifølge deres synspunkt har JCD på grundlag af en kompensationsmekanisme aftalt mellem parterne dels givet afkald på en besparelse med hensyn til leje og afgifter ved at acceptere at fjerne søjler førtidigt, dels opnået besparelser med hensyn til leje og afgifter ved hjælp af videreførelsen af søjlerne efter de planlagte datoer for fjernelse.

(114) Ved at beregne forskellen mellem de besparelser, som JCD mistede som følge af den førtidige fjernelse og de supplerende besparelser som følge af videreførelsen af et antal søjler i længere tid end planlagt ifølge bilag 10 har JCD overordnet set ifølge de belgiske myndigheder kun fået en begrænset økonomisk fordel på højst [100 000-150 000] EUR fra december 1999 til 2011.

(115) Da det er de belgiske myndigheders opfattelse, at den fordel, der er tildelt JCD, ikke kunne overstige [100 000-150 000] EUR, hævder de, at foranstaltningen let kunne falde ind under anvendelsesområdet for de minimis-forordningen fra 2006.

(116) Det er i den forbindelse vigtigt på dette stadium at bemærke, at der faktisk findes to relevante de minimis-forordninger for den omhandlede periode, nemlig

a) Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (herefter »de minimis-forordningen fra 2001«), som var gældende fra februar 2001 til den 31. december 2006, og som bestemmer, at støtte for et beskedent beløb (under 100 000 EUR over en periode på tre regnskabsår) ikke anses for at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og dermed heller ikke for at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1, i TEUF, og

b) de minimis-forordningen fra 2006, som var gældende fra den 1. januar 2007 til den 31. december 2013, og som bestemmer, at støtte for et beskedent beløb (under 200 000 EUR over en periode på tre regnskabsår) ikke anses for at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og dermed heller ikke for at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

([42]) Domstolens dom af 8. september 2011, Kommissionen mod Nederlandene, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, præmis 131.

([43]) Se i den henseende Domstolens dom af 8. maj 2013, Eric Libert m.fl. mod Gouvernement flamand; All Projects & Developments NV m.fl. mod Vlaamse Regering, forenede sager C-197/11 og C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288.

([44]) Det udbud, som hovedstadsregionen Bruxelles iværksatte den 15. marts 2008 i forbindelse med koncessionsaftalen om Villo, blev f. eks. offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*.

(117) Først og fremmest mener Kommissionen som forklaret i afsnit 3.4.2.2, at fordelen er større end den, som de belgiske myndigheder har beregnet, eftersom beregningen af denne fordel skal tage højde for leje og afgifter, som ikke er blevet betalt af JCD for de reklamesøjler, der blev videreført og fjernet sent. Det skal bemærkes, at Kommissionen ikke er i besiddelse af en præcis evaluering af den samlede fordel, der er tildelt JC Decaux, eftersom de belgiske myndigheder har nægtet at fremlægge denne oplysning, men under alle omstændigheder er det støttebeløb, der er tildelt JCD, større end 200 000 EUR. De minimis-forordningerne kan derfor ikke finde anvendelse, og Kommissionen kan ikke godtage de belgiske myndigheders argument.

(118) Selv om der kunne anvendes de minimis-forordninger (hvilket ikke er tilfældet), bemærker Kommissionen ligeledes, at kontrolbetingelserne i artikel 3 i de minimis-forordningen fra 2001 og artikel 3 i de minimis-forordningen fra 2006 under alle omstændigheder ikke er opfyldt. De belgiske myndigheder har nemlig oprindelig reelt ikke betragtet søjlen som en de minimis-støtte og har derfor ikke foretaget sig det, der kræves ifølge disse forordninger.

(119) Foranstaltningen overholder heller ikke de betingelser for gennemsigtighed, der er fastlagt i artikel 2, stk. 4, i de minimis-forordningen fra 2006, som bestemmer, at forordningen kun finder »anvendelse på støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering (»gennemsigtig støtte«)«. I det foreliggende tilfælde har de belgiske myndigheder ikke fremlagt noget dokument, som kan påvise eksistensen af en beregning foretaget forud for tildelingen af støtteforanstaltningen, end ikke en særlig opfølgning på ligevægten mellem de førtidige og de sene fjernelser af søjler, som er grundlaget for den beregning, som de belgiske myndigheder har foretaget for at nå frem til støttebeløbet på [100 000-150 000] EUR.

(120) Derfor kan den omhandlede støtte ikke falde ind under anvendelsesområdet for de minimis-forordningen.

(121) Sammenfattende vurderer Kommissionen, at foranstaltningen vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

3.4.2.5. Konklusion

(122) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter datoen for deres planlagte fjernelse har indebåret tildeling af statsstøtte til JCD, som indeholder to bestanddele (leje og afgifter).

3.4.3. *Støttens lovlighed*

(123) Kommissionen konstaterer, at den foranstaltning, som er genstand for denne del af klagen, og som udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, ikke er blevet anmeldt i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, i TEUF.

(124) Da de belgiske myndigheder ikke har gjort en begrundelse herfor gældende med henblik på at opnå fritagelse for anmeldelsespligten, er foranstaltningen ulovlig.

3.4.4. *Forenelighed med det indre marked*

(125) Da JCD's drift af visse reklamesøjler opstillet ifølge aftalen fra 1984 på Ville de Bruxelles' område, som videreførtes efter datoen for deres planlagte fjernelse (som anført i bilag 10 til aftalen fra 1999), indebærer statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, skal det fastslås, om disse foranstaltninger kan anses for at være forenelige med det indre marked.

(126) Statsstøtteforanstaltningerne kan anses for at være forenelige med det indre marked på grundlag af undtagelsesbestemmelserne i artikel 106, stk. 2, og artikel 107, stk. 2 og 3, i TEUF. De belgiske myndigheder har imidlertid ikke fremført noget argument til godtgørelse af, at en af disse undtagelser kan finde anvendelse på den foreliggende sag.

(127) Kommissionen minder først og fremmest om, at det påhviler medlemsstaten at godtgøre, at en støtte er forenelig med det indre marked. De belgiske myndigheder har imidlertid ikke fremført noget argument for de omhandlede foranstaltningers forenelighed. De undtagelser, der er bestemt i artikel 107, stk. 2, i TEUF og artikel 107, stk. 3, litra a)-d), i TEUF finder ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde, idet den omhandlede foranstaltning ikke er begrundet i de formål, der er fastsat i disse bestemmelser.

(128) Endelig er aftalen fra 1984 såvel som aftalen fra 1999 rene kommercielle aftaler, hvis bestemmelser ikke overdrager JCD at udføre offentlig tjeneste. Følgelig kan den undtagelse, som er fastsat i artikel 106, stk. 2, i TEUF vedrørende kompensation for levering af en offentlig tjenesteydelse, således ikke finde anvendelse.

(129) Kommissionen mener derfor, at videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato for fjernelse, der var fastsat i bilag 10 til aftalen fra 1999, uden betaling af leje eller afgift, har medført en lempelse af de byrder, som JCD normalt ville skulle afholde i forbindelse med sin erhvervsvirksomhed, og at den følgelig skal betragtes som driftsstøtte, som ikke er forenelig med det indre marked.

(130) I lyset af ovenstående betragtninger mener Kommissionen, at JCD har modtaget ulovlig statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, i form af videreførelsen af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 efter den dato for fjernelse, der var fastsat i bilag 10 til aftalen fra 1999, uden betaling af leje eller afgift. Denne støtte skal tilbagesøges, for så vidt som tilbagesøgningen ikke er faldet for forældelsesfristen i medfør af artikel 17 i forordning (EU) 2015/1589.

3.4.5. *Det uforenelige støttebeløb*

(131) Det generelle princip, der anvendes til beregning af det uforenelige støttebeløb, er at anslå beløbet for den leje og de afgifter, som kommunen Ville de Bruxelles skulle have opkrævet i mangel af denne foranstaltning.

(132) Kommissionen mener, at beregningen af det uforenelige støttebeløb skal ske for hver søjle omfattet af aftalen fra 1984 og videreført efter den 15. september 2001 ([45]) ved som reference at bruge den leje, der skulle betales i henhold til aftalen fra 1999, og de afgifter, der generelt var gældende for reklamesøjler ([46]), mellem den oprindelige dato for fjernelsen af søjlen ([47]) (hvis datoen lå efter den 15. september 2001) eller den 15. september 2001 (hvis den oprindelige dato for fjernelsen lå før den 15. september 2001) og den dato, hvor fjernelsen faktisk skete.

(133) Som angivet i betragtning 111-114 når de belgiske myndigheder frem til den konklusion, at det støttebeløb, der eventuelt blev tildelt JCD, var på [100 000-150 000] EUR, ved at basere sig på en logik om kompensation for forskellen mellem de søjler omfattet af aftalen fra 1984, som blev videreført og fjernet sent, og dem, der blev fjernet førtidigt. De belgiske myndigheders beregning er foretaget på basis af erklæringer udstedt af retsembedsmand på CCB's anmodning den 3. december 2007 og den 21. december 2009. De belgiske myndigheder vurderer, at disse erklæringer udstedt af retsembedsmand godtgør, at antallet af reklamesider svarende til de søjler, som var blevet taget ned før datoen for den planlagte fjernelse ifølge bilag 10, i 2007 var højere end det antal reklamesider, der svarede til de søjler, som var blevet videreført efter datoen for den planlagte fjernelse ifølge bilag 10. Kun erklæringen udstedt af retsembedsmand på CCB's anmodning den 21. december 2009 viser, at ligevægten var tippet til fordel for JCD. De belgiske myndigheder er af den opfattelse, at selv om der kan være indrømmet JCD en eller anden fordel i forbindelse med gennemførelsen af aftalen, kan kvantificeringen af denne fordel følgelig begrænses til regnskabsårene 2007-2011 uden risiko for at begunstige JCD.

(134) Som forklaret i afsnit 3.4.2.2 mener Kommissionen, at de belgiske myndigheders argumentation om en mekanisme er ugrundet, og at fordelen, der blev tildelt JC Decaux, svarer til den fulde besparelse, som virksomheden opnåede ved den fortsatte drift af søjlerne omfattet af aftalen fra 1984 i stedet for udskiftning af dem i overensstemmelse med aftalen fra 1999.

(135) Kommissionens argument i denne henseende er i øvrigt blevet bekræftet af en dom afsagt af appeldomstolen i Bruxelles den 29. april 2016 ([48]). I denne dom bekræftede appeldomstolen, at JCD ikke overholdt de datoer, der var fastsat i bilag 10 til aftalen fra 1999, og i flere år derfor uberettiget drev talrige reklamesøjler på de offentlige arealer i Ville de Bruxelles.

(136) Nærmere bestemt forkastede appeldomstolen tanken om en kompensationsmekanisme som påberåbt af de belgiske myndigheder for forskellen mellem de gamle gademøbler, som blev videreført efter datoen for den planlagte fjernelse, og den førtidige udskiftning af gamle gademøbler, eftersom en sådan mekanisme ikke var fastlagt eller tilladt ifølge aftalen fra 1984. Appeldomstolen bekræftede, at det ikke fremgik af noget dokument, at JCD efter indgåelsen af aftalen fra 1999 opnåede udtrykkelig tilladelse fra Ville de Bruxelles til at foretage en »ombytning« af reklamesøjlerne. Appeldomstolen forkastede appellen og stadfæstede den dom, som den franskprogede ret i første

([45]) Forældelsesfristen på 10 år forhindrer enhver tilbagesøgning før den 15. september 2001.

([46]) Beregningen af det uforenelige støttebeløb vedrørende afgiften skal foretages på basis af artikel 3, 4 og 5 i bekendtgørelsen af 17. oktober 2001, artikel 4-7 i bekendtgørelsen af 18. december 2006 og artikel 4, 5 og 6 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. december 2007, af 15. december 2008, af 9. november 2009, af 20. december 2010 og af 5. december 2011.

([47]) Disse datoer er angivet i bilag 10.

([48]) Dom af 29. april 2016 afsagt af Cour d'appel i Bruxelles (Niende Afdeling) i forbindelse med sag 2011/AR/140.

instans i Bruxelles afsagde den 13. december 2010. Appeldomstolen bekræftede, at JCD ved uberettiget at drive reklamesøjler på offentlige arealer i Ville de Bruxelles begik objektivt ulovlige handlinger, som stred mod ærlige markedsmetoder, eftersom driften af selskabets netværk af reklamesøjler, som ikke eller ikke længere burde være opstillet, gav JCD en ulovlig konkurrencefordel, som kunne trække annoncørerne væk fra konkurrenten CCB.

(137) Derfor mener Kommissionen, at beregningen af det uforenelige støttebeløb skal foretages alene på basis af den leje og de afgifter, som ikke blev opkrævet på de søjler, der blev videreført og fjernet sent, uden anvendelse af nogen kompensationslogik. Derfor skal de belgiske myndigheder for hver berørt søjle og hver relevant periode anvende beløbene for den gældende leje og for de afgifter, som udspringer af kommunalafgiftsbekendtgørelserne fra 2001 og frem, for en søjle med samme overfladeareal.

(138) I denne forbindelse blev der med kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. oktober 2001 på reklamer af midlertidig karakter på offentlige arealer indført en afgift på midlertidige reklamer på offentlige arealer for regnskabsårene 2002-2006. Ville de Bruxelles vedtog ligeledes kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 18. december 2006, som fastsatte den samme afgift for 2007. Fra skatteåret 2008 indførte Ville de Bruxelles en afgift specifikt på reklamesøjler ([49]).

(139) Kommissionen mener, at kommunalafgiftsbekendtgørelserne vedrørende reklamesøjler automatisk burde være anvendt på søjlerne omfattet af aftalen fra 1984, som blev videreført og fjernet sent, og at fritagelsen for afgifter, der var fastlagt i disse kommunalafgiftsbekendtgørelser for søjlerne omfattet af aftalen fra 1984, som blev videreført og fjernet sent, er en afvigelse fra referenceordningen.

(140) Det skal bemærkes, at Ville de Bruxelles oprindelig vurderede, at de søjler, der blev opstillet i henhold til aftalen fra 1999, og som tilhørte kommunen, i medfør af en fritagelse for afgifter for Ville de Bruxelles' egne annoncer ([50]) som fastsat i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. oktober 2001 ikke var afgiftspligtige, hvilket kunne modsige

([49]) Kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. december 2007, af 15. december 2008, af 9. november 2009, af 20. december 2010 og af 5. december 2011. Artikel 2 i de nævnte kommunalafgiftsbekendtgørelser bestemte, at »de reklamesøjler, som er omfattet af denne bekendtgørelse, er reklamesøjler, søjler til midlertidige reklamer, reklamebiler og reklamestande«. Beregningen af afgiften var omhandlet i artikel 4-6. I artikel 4, »Afgift på reklamesøjler«, bestemmes følgende:
a) »Afgiftssatsen for reklamesøjler er fastlagt til 150,00 EUR pr. regnskabsår pr. m^2.
b) §1. Afgiftssatsen for reklamesøjler beregnet udelukkende til reklamer for kulturelle, sociale, sportslige og lignende begivenheder, herunder film, kunst og oplysning om messer, kongresser, udstillinger og cirkus, er fastlagt til 50,00 EUR pr. regnskabsår pr. m^2.
§2. Når mere end en syvendedel af den synlige reklameflade anvendes til betegnelser, navne eller logoer af kommerciel art, er afgiftssatsen for reklamesøjler beregnet udelukkende til reklamer for kulturelle, sociale, sportslige og lignende begivenheder, herunder film, kunst og oplysning om messer, kongresser, udstillinger og cirkus, dog fastlagt til samme sats som den afgiftssats, der er omhandlet i denne artikels litra a).
c) Afgiften skal betales for hele regnskabsåret, uanset på hvilken dato den pågældende reklamesøjle opstilles eller nedtages.«
I artikel 5, »Afgift på søjler til midlertidige reklamer«, bestemmes følgende: (…)
I artikel 6, »Bestemmelser fælles med artikel 4 og 5«, bestemmes følgende:
a) Afgiften skal betales pr. reklamesøjle.
b) §1. Ved beregning af afgiften medregnes enhver påbegyndt kvadratmeter som en hel kvadratmeter.
§2. Som undtagelse fra §1 beregnes afgiften for reklamesøjler på under 4 m^2 ved at medregne enhver påbegyndt kvart kvadratmeter som en hel kvadratmeter, hvorefter satsen divideres med fire.
c) For reklamesøjler med to reklamesider ganges afgiftssatsen med antallet af reklamesider.
a. For reklamesøjler udstyret med et system, der muliggør løbende udskiftning mellem flere reklamer på samme side, fordobles afgiftssatsen.
d) Når reklamesøjlens overfladeareal adskiller sig fra den synlige reklameflade, beregnes afgiften på basis af den synlige reklameflade.

([50]) Artikel 5 bestemte, at den afgift, som var vedtaget ved samme bekendtgørelse, ikke skulle pålægges bl.a. »annoncering opsat af kommunen eller organer oprettet af, underordnet eller finansieret af kommunen«. Som det blev anført i de bemærkninger, som de belgiske myndigheder fremsatte den 20. februar 2017 som svar på de supplerende spørgsmål fra Kommissionen af 14. februar 2017, drev Ville de Bruxelles aldrig selv reklamesøjlerne. Denne drift er altid blevet varetaget af tredjepart. De eneste reklamesøjler, der tilhørte Ville de Bruxelles, er dem, der er omfattet af den aftale, der blev indgået med JCD den 14. oktober 1999, som blev forlænget ved udløbet. Den nuværende tilbudsgiver, nemlig CCB, betaler en leje for reklamesøjlerne samt de gældende afgifter.

Kommissionens holdning som udtrykt i betragtning 139. Der blev nemlig derefter indført en bestemmelse om fritagelse, der specifikt gjaldt reklamesøjler ejet af Ville de Bruxelles, i artikel 9 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. december 2007 og efterfølgende i kommunalafgiftsbekendtgørelserne af 15. december 2008, af 9. november 2009, af 20. december 2010 og af 5. december 2011 ([51]).

(141) De belgiske myndigheder har imidlertid ligeledes anført, at Ville de Bruxelles senere konkluderede, at fritagelsen af reklamesøjlerne, alene fordi de tilhørte Ville de Bruxelles, men ikke blev drevet af denne, skabte en uretfærdighed over for dem, der drev andre reklamesøjler. Ville de Bruxelles besluttede derfor at opkræve afgifter af søjlerne omfattet af aftalen fra 1999, og de første registreringer skete den 29. juli 2011 og vedrørte skatteåret 2009. De belgiske myndigheder har forklaret, at det i medfør af artikel 6 i lov af 24. december 1996, som siden er blevet ophævet ved en bekendtgørelse af 3. april 2014, ikke var muligt at pålægge afgiften med tilbagevirkende kraft for en periode på mere end tre år fra den 1. januar i skatteåret.

(142) På baggrund af de belgiske myndigheders ræsonnement finder Kommissionen, at afgifterne på reklamesøjlerne burde gælde for søjlerne omfattet af aftalen fra 1999, hvorfor der ikke er noget, der strider mod dens holdning om, at søjlerne omfattet af aftalen fra 1984, som blev videreført og fjernet sent, ligeledes burde være omfattet af afgiften.

(143) Kommissionen bemærker i den forbindelse, at der i de to domme af 4. november 2016 afsagt af den franskprogede ret i første instans i Bruxelles, hvori det fastslås, at JCD ikke er pålagt den kommunale reklameafgift for de reklamesøjler, som tilhører Ville de Bruxelles i kraft af den aftale, der blev indgået med JCD den 14. oktober 1999, ikke tages hensyn til spørgsmålet om forenelighed med statsstøttereglerne.

(144) Beregningen af beløbet for den leje og de afgifter, som JCD sparede, frembyder ingen særlige vanskeligheder, og de belgiske myndigheder har delvist foretaget beregningen i forbindelse med deres de minimis-argumentation (jf. betragtning 52-53). De belgiske myndigheder har imidlertid ikke fremsendt et overslag til Kommissionen over det samlede støttebeløb trods dennes gentagne anmodninger. CCB har for sin del fremlagt et overslag over de støttebeløb, der skal tilbagesøges, og som andrager ca. 2 mio. EUR.

4. **UNDERSØGELSE AF DEL II OM VILLO**

4.1. **Begrundelse for indledning af proceduren**

(145) I sin indledningsafgørelse vurderede Kommissionen for så vidt angår de supplerende foranstaltninger (fritagelse for visse gebyrer eller neutralisering af visse ændringer i kommunale eller regionale afgifter, jf. betragtning 22) i forbindelse med JCD's drift af den koncessionerede offentlige tjeneste Villo i hovedstadsregionen Bruxelles, at alle kriterierne for afgørelse af, hvorvidt der foreligger statsstøtte, var opfyldt, og at disse foranstaltninger derfor udgjorde statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(146) De belgiske myndigheders argument om, at disse foranstaltninger på grundlag af Altmark-dommen ikke bør kvalificeres som statsstøtte, eftersom JCD var blevet udvalgt ved et åbent udbud, syntes navnlig ikke at kunne finde anvendelse i denne sag, idet de supplerende foranstaltninger ikke indgik i det pågældende udbud. De var nemlig blevet truffet efter udbuddet i forbindelse med forhandlingerne om Villo-aftalen. Ifølge de belgiske myndigheder andrager disse supplerende foranstaltninger maksimalt ca. [400 000-500 000] EUR/år (jf. betragtning 22).

(147) Kommissionen har desuden udtrykt alvorlig tvivl om, hvorvidt de supplerende foranstaltninger er forenelige med Kommissionens beslutning 2005/842/EF ([52]) (herefter »SGEI-beslutningen fra 2005«) og SGEI-afgørelsen af 2012, som de belgiske myndigheder har påberåbt sig. Kommissionen tvivlede især på, at den kontrol med koncessionen, som de belgiske myndigheder iværksatte (kontrol af omkostningerne ved levering af ydelsen, men ikke nærmere kontrol af indtægterne), var tilstrækkelig til at undgå enhver form for overkompensation. Kommissionen stillede sig ligeledes tvivlende over for de konkrete metoder til tildeling af reklameindtægter i de aftaler, som JCD forhandlede om på nationalt plan i forbindelse med koncessionen af driften af Villo, og som fremgår af JCD's driftsregnskab.

([51]) Artikel 9 i kommunalafgiftsbekendtgørelsen af 17. december 2007 fritager udtrykkeligt »reklamesøjler ejet af Ville de Bruxelles eller af organer, som er oprettet af eller underordnet Ville de Bruxelles«.

([52]) Kommissionens beslutning 2005/842/EF af 28. november 2005 om anvendelse af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 86, stk. 2, på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 312 af 29.11.2005, s. 67).

(148) Af samtlige ovenstående grunde besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF med hensyn til den pågældende foranstaltning og opfordrede de belgiske myndigheder og enhver interesseret part til at fremsende alle nyttige oplysninger og bemærkninger om denne foranstaltning.

4.2. **De berørte parters bemærkninger til indledningsafgørelsen**

(149) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra flere interesserede parter (CCB, JCD og en tredjepart, som har ønsket at være anonym), som sammenfattes nedenfor.

4.2.1. *CCB's bemærkninger*

(150) Kommissionen modtog CCB's bemærkninger ved brev af 16. juli 2015.

(151) CCB mener, at JCD har modtaget statsstøtte i forbindelse med driften af koncessionsaftalen om Villo og fremfører argumenter om navnlig kriterierne for statsmidler og fordel.

4.2.1.1. Statsmidler

(152) Ved at tildele JCD retten til at benytte og drive virksomhed på offentlige arealer i reklameøjemed (jf. betragtning 19 og 22) uden at forlange betaling af en modydelse har de belgiske myndigheder givet afkald på offentlige midler og tildelt JCD en økonomisk fordel, som udgør statsstøtte ([53]).

4.2.1.2. Fordel

(153) CCB hævder, at kompensationen ydet til JCD ikke opfylder nogen af de kriterier, som blev fastlagt ved Altmark-dommen.

Det første Altmark-kriterium

(154) CCB mener, at driften af Villo-tjenesten ikke er en offentlig tjeneste, der indebærer udbud af en tjeneste, som en virksomhed på rent forretningsmæssigt grundlag ikke ville påtage sig i samme omfang eller på samme vilkår ([54]), idet selskabet henviser til utallige andre europæiske byer, hvor automatiserede cykeludlejningssystemer allerede leveres tilfredsstillende på kommercielle vilkår ([55]).

Det andet Altmark-kriterium

(155) Det fremgår af specifikationerne, at væsentlige elementer som varigheden af koncessionsaftalen, de nærmere bestemmelser om finansieringen af tjenesten og de koncessionsgivende myndigheders deltagelse i finansieringen af tjenesten var defineret i meget vage vendinger ([56]), og at specifikationerne følgelig ikke klart og gennemsigtigt fastslog de primære parametre for tjenestens finansieringsordning.

Det tredje Altmark-kriterium

(156) CCB mener, at der hverken fandt forudgående eller efterfølgende kontrol sted af omfanget af de fordele, som JCD fik i forbindelse med koncessionsaftalen om Villo, og at den nøjagtige økonomiske værdi af afgiftsfritagelserne, der blev indrømmet JCD, fortsat er ukendt. Det kan således ikke garanteres, at der ikke sker overkompensation.

([53]) Jf. punkt 33 i meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4).
([54]) Ibidem, præmis 47.
([55]) Barcelona og Antwerpen nævnes som eksempler.
([56]) Med hensyn til finansieringen står der f.eks. i specifikationerne, at koncessionsgiver »er åben for forskellige finansieringsløsninger«.

Det fjerde Altmark-kriterium

(157) CCB konstaterer, at tildelingen af koncessionsaftalen om Villo til JCD skete efter et udbud med forhandling med offentliggørelse, som kun i undtagelsestilfælde kan betragtes som tilstrækkeligt til at opfylde dette fjerde kriterium fra Altmark-dommen. CCB mener, at for så vidt som der er truffet supplerende foranstaltninger vedrørende væsentlige elementer i koncessionen (såsom tildeling af fritagelse for kommunale afgifter) efter udbuddet, kan det ikke konkluderes, at et sådant udbud gør det muligt at udvælge den erhvervsdrivende, der leverer tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse til den laveste pris.

4.2.1.3. Forenelighed

(158) Kommissionens konklusion i indledningsafgørelsen om, at foranstaltningernes forenelighed bør analyseres i lyset af SGEI-afgørelsen af 2012, anfægtes af CCB.

Anvendeligheden af SGEI-afgørelsen af 2012

(159) CCB hævder, at de kompensationer, der blev tildelt JCD i forbindelse med driften af koncessionsaftalen om Villo, løber op i dusinvis af millioner euro om året og dermed overstiger grænsen på 15 mio. EUR/år, som er afgørende for at anvende SGEI-afgørelsen af 2012 ([57]). CCB mener navnlig, at man ud over reklameindtægterne, brugerbetalingen og fritagelsen for afgifter og gebyrer, også bør tage de fordele i betragtning, som JCD fik i kraft af fritagelsen for betaling af en afgift for at benytte og drive virksomhed på offentlige arealer i reklameøjemed.

Overholdelse af kravene i SGEI-afgørelsen af 2012

(160) I øvrigt hævder CCB, at der er flere betingelser i SGEI-afgørelsen af 2012, som ikke er opfyldt i den foreliggende sag.

(161) Overdragelse: CCB bestrider, at betingelserne for overdragelse som defineret i artikel 4 i SGEI-afgørelsen af 2012 er opfyldt. Dels blev bekendtgørelsen af 25. november 2010, der regulerer driften af den offentlige tjeneste Villo, vedtaget ca. to år efter tildelingen af koncessionsaftalen om Villo ([58]). Dels blev Villo-aftalen forlænget til 17 år og 4 måneder, selv om varigheden i Villo-aftalen var fastsat til 15 år. CCB bestrider, at denne varighed er begrundet i omfanget af de nødvendige investeringer som anført i indledningsafgørelsens betragtning 99. CCB bemærker, at det af JCD's årsregnskaber fremgår, at omkostningerne ved cyklerne i Villo-systemet afskrives med 20 % om året, hvilket betyder, at cyklerne er fuldt afskrevet efter fem år fra datoen for indsætningen af dem.

(162) Kompensation: Kompensationsmekanismen og parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen er ikke tilstrækkeligt beskrevet. I denne henseende er det CCB's opfattelse for så vidt angår tildelingen af reklameindtægterne, at det er afgørende, at de belgiske myndigheder medregner Gross Rating Point (GRP) ([59]) for Villo-reklamesiderne og ikke de gennemsnitlige indtægter fra samtlige sider, som JCD driver i sit netværk. Med hensyn til de omkostninger, der skal medregnes ved beregningen af kompensationen, understreger CCB, at det ifølge artikel 5 i SGEI-afgørelsen af 2012 alene drejer sig om »omkostningerne ved udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse«, hvilket er en definition, der udelukker eventuelle omkostninger ved opsætning og drift af reklamesøjler.

(163) Kontrol af eventuel overkompensation: Som anført ovenfor (jf. betragtning 156) er det CCB's opfattelse, at der ikke udføres kontrol med, om der sker overkompensation af JCD i forbindelse med driften af koncessionsaftalen om Villo. I øvrigt har JCD ifølge CCB's beregninger modtaget en betydelig overkompensation.

4.2.1.4. Kompensationsbeløb

(164) CCB bestrider de beløb, der følger af fritagelsen for kommunale afgifter som nævnt i indledningsafgørelsen. Ifølge CCB steg disse fritagelser betragteligt, fra den fulde drift af koncessionsaftalen om Villo blev påbegyndt i 2014, til mindst 650 000 EUR/år, dvs. meget mere end det planlagte maksimum på [250 000-350 000] EUR/år (jf. betragtning 22).

([57]) Se artikel 2, stk. 1, litra a), i SGEI-afgørelsen af 2012.

([58]) Bekendtgørelse af 25. november 2010 om drift af en offentlig automatiseret cykeludlejningstjeneste, offentliggjort i *Moniteur belge* af 7. december 2010, artikel 2.

([59]) GRP er en indikator for den forretningsmæssige værdi af en reklameside på grundlag af dens kapacitet til at nå ud til flest mulige forbrugere og på grundlag af antal potentielle visuelle kontakter mellem denne side og forbrugeren, som den er målrettet mod.

(165) I øvrigt mener CCB, at den gratis brug af reklamesøjlerne i sig selv udgør statsstøtte. CCB mener, at værdien af hver reklameside bør kvantificeres, og konkluderer under henvisning til en aftale mellem CCB og Antwerpen by, at fritagelsen for enhver betaling, som JCD er blevet indrømmet, svarer til en støtte på næsten 8 mio. EUR/år.

4.2.2. *Bemærkninger fra den anden klager*

(166) Kommissionen modtog bemærkninger fra en anonym tredjepart den 17. juli 2015. Også tredjeparten understreger, at Villo-aftalen sikrer JCD statsstøtte.

(167) Navnlig bestrider den anonyme tredjepart, at betingelserne ifølge Altmark-dommen er opfyldt i det foreliggende tilfælde, idet parametrene for kompensationen ikke var fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde. I øvrigt var der ikke indført noget system til at undgå overkompensation, hvilket hindrer en mulig forenelighed på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012.

(168) Endelig bestrider den anonyme tredjepart »på det bestemteste« de belgiske myndigheders holdning om, at der med henblik på tildelingen af reklameindtægterne fra Villo-reklamesiderne fandtes en tildelingsnøgle, der var lige så afgørende som GRP (jf. betragtning 196).

4.2.3. *JCD's bemærkninger*

(169) JCD fremsatte sine bemærkninger til indledningsafgørelsen ved brev til Kommissionen af 17. juli 2015.

4.2.3.1. Forekomst af statsstøtte

(170) JCD hævder, at Villo-aftalen udelukkende finansieres med private midler, og at den ikke giver JCD nogen økonomisk fordel. Følgelig indeholder Villo-aftalen ikke statsstøtte. De eneste offentlige midler, der indgår i det foreliggende tilfælde, hidrører fra fritagelsen for regionale gebyrer og bestemmelserne om prisrevision, der er indeholdt i de aftaler, der er indgået med kommunerne. JCD mener, at disse foranstaltninger skal betragtes som kompensation for offentlig tjeneste, der er omfattet af Altmark-retspraksis. JCD fremsætter navnlig følgende argumenter:

Det første Altmark-kriterium

(171) Ifølge bekendtgørelsen om drift af den offentlige tjeneste Villo vedrører denne »indretning af et automatiseret cykeludlejningssystem til persontransport i hele hovedstadsregionen Bruxelles«. JCD mener, at forpligtelserne i forbindelse med denne tjeneste i alt væsentligt består i indretning af et cykeludlejningsnetværk, som er uafbrudt tilgængeligt for hele befolkningen for en attraktiv leje, samt vedligeholdelse af netværket, f.eks. patruljering af området og udskiftning af defekte cykler. JCD er således af den opfattelse, at kriteriet om udførelse af forpligtelser til offentlig tjeneste »uden vanskeligheder opfyldes i det foreliggende tilfælde«.

Det andet Altmark-kriterium

(172) JCD understreger, at forpligtelsen til at fastlægge parametre for kompensationen på forhånd ikke betyder, at kompensationen skal være beregnet ved hjælp af en bestemt formel. I det foreliggende tilfælde var de primære parametre for finansieringssystemet opstillet på objektiv og gennemsigtig vis i specifikationerne, som bl.a. bestemte:

i) at koncessionshaver påtager sig driftsrisikoen

ii) at koncessionsgiver foretrækker et tilbud, som ikke kræver tilførsel af finansiering fra regionen, og

iii) at regionen under ingen omstændigheder yder faste og gentagne finansielle bidrag.

(173) JCD mener ligeledes, at den måde, som fritagelsen for regionale gebyrer fungerede på, gør det muligt at beregne det præcise beløb heraf på forhånd ved at gange det faste afgiftsbeløb med antal opstillede søjler.

(174) Med hensyn til bestemmelserne om prisrevision er den økonomiske virkning heraf kendt på forhånd, eftersom de har til formål at kompensere for stigningen i de kommunale afgifter, uafhængigt af at det naturligvis er umuligt at forudse udviklingen i disse.

Det tredje Altmark-kriterium

(175) Efter JCD's opfattelse kan der ikke være tale om overkompensation, fordi:

i) fritagelsen for gebyret for at benytte offentlige arealer i reklameøjemed blev tildelt som modydelse for at acceptere et større tab af indtjening som følge af nedsættelsen af antallet af reklamesøjler, som kunne opsættes i henhold til Villo-aftalen

ii) bestemmelserne om prisrevision i aftalerne med kommunerne alene havde til formål at beskytte den oprindeligt aftalte ligevægt i Villo-aftalen med en meget begrænset økonomisk virkning på under [0-50 000] EUR for regnskabsåret 2013 og under [0-50 000] EUR for regnskabsåret 2014

iii) bestemmelsen om neutralisering af udviklingen i de regionale afgifter er en almindelig bestemmelse, som aldrig har været udløst

iv) Villo-aftalen er underkastet de belgiske myndigheders strenge kontrol: Antallet af reklamesøjler, der kan opstilles i forbindelse med koncessionsaftalen, er præcist defineret i Villo-aftalen; aftalen indeholder bestemmelser om strenge forpligtelser med hensyn til systemets driftssikkerhed; JCD har pligt til at stille oplysninger om aftalens gennemførelse til rådighed for regionens myndigheder; aftalen indeholder bestemmelser om, at JCD har pligt til at forelægge en årlig rapport for forvaltningsudvalget med oplysninger om anvendelsen af systemet; forvaltningsudvalget udarbejder hvert tredje år en teknisk og teknologisk statusrapport over cykelparken; bekendtgørelsen om drift af den offentlige tjeneste Villo fastsætter en årlig kontrol, som regionalregeringen og det regionale parlament skal foretage af koncessionsaftalens gennemførelse. Ifølge artikel 21 i Villo-aftalen sanktioneres JCD's manglende overholdelse af gældende lovgivning samt de etiske regler inden for reklamevirksomhed med dagbøder a 4 000 EUR, og fordi

v) Villo-aftalen giver underskud.

Det fjerde Altmark-kriterium

(176) JCD hævder, at udbudsproceduren, der udmøntede sig i indgåelsen af Villo-aftalen, var åben, gennemsigtig og ikke-diskriminerende, og at der ikke er tvivl om, at regionen valgte den kandidat, der kunne levere den offentlige tjeneste til den laveste omkostning for samfundet, og at JCD's tilbud stadig er langt det mest fordelagtige, selv når der tages hensyn til de supplerende foranstaltninger, der blev vedtaget efter tildelingsproceduren.

4.2.3.2. Forenelighed

(177) Såfremt Kommissionen skulle konkludere, at fritagelsen for regionale gebyrer og bestemmelserne om prisrevision udgør statsstøtte, hævder JCD, at den er forenelig med det indre marked på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012.

Anvendeligheden af SGEI-afgørelsen af 2012

(178) Artikel 2, stk. 1, litra a), i SGEI-afgørelsen af 2012 begrænser anvendelsesområdet herfor til støtte, som ikke overstiger et årligt beløb på 15 mio. EUR. JCD bemærker, at en kompensation for offentlig tjeneste defineres som enhver fordel tildelt for offentlige midler, og at reklameindtægter såvel som brugerbetaling derfor ikke kan medregnes ved anvendelsen af denne bestemmelse. Følgelig mener JCD, at det årlige påståede støttebeløb i det foreliggende tilfælde er langt mindre end denne grænse og dermed falder ind under afgørelsens anvendelsesområde.

Overholdelse af kravene i SGEI-afgørelsen af 2012

(179) JCD mener, at Villo-aftalen overholder bestemmelserne i SGEI-afgørelsen fra 2012 og fremfører nedenstående argumenter.

(180) Overdragelse: JCD henviser til indledningsafgørelsens betragtning 73, ifølge hvilken forpligtelserne til offentlig tjeneste, som påhviler koncessionshaver, er angivet i Villo-aftalen og i bekendtgørelsen af 25. november 2010, som regionalparlamentet har vedtaget.

(181) For så vidt angår overdragelsens varighed mener JCD, at varigheden på 15 år er begrundet i omfanget af de nødvendige investeringer. Opsætning af stationer og levering af cykler kræver store investeringer, mens Villo-aftalen begrænser antallet af reklamesøjler, der kan opstilles, såvel som indekseringen af brugerbetalingen. Endvidere bemærker JCD, at SGEI-beslutningen af 2005, som var gældende på tidspunktet for indgåelsen af Villo-aftalen, ikke indeholdt nogen bestemmelse om varigheden af den omhandlede koncession.

(182) JCD er af den opfattelse, at det ikke var nødvendigt i det foreliggende tilfælde at fastlægge nærmere regler for tilbagebetaling af en eventuel overkompensation i forbindelse med overdragelsen, idet enhver risiko for overkompensation var fjernet allerede ved indgåelsen af Villo-aftalen, bl.a. fordi kontrakten blev tildelt på basis af en åben, gennemsigtig og ikke-diskriminerende udbudsprocedure.

(183) Kompensation: JCD bemærker, at for så vidt som driften af koncessionen hidtil har givet underskud, kan selskabet ikke være blevet overkompenseret. Det er derfor ikke nødvendigt at beregne JCD's driftsoverskud for at kontrollere, om dette kan betragtes som rimeligt, og det er derfor heller ikke nødvendigt at sikre sig, at den referenceværdi, der anvendes til at efterprøve, om der sker overkompensation, ikke er overvurderet.

(184) For så vidt angår tildeling af reklameindtægter i tilknytning til Villo-aftalen bemærker JCD, at selskabet værdisætter de søjler, der er opsat, efter befolkningsdækning, publikumsresultater og antal sider uden hensyntagen til disse siders aftalemæssige oprindelse, men under hensyntagen til konkurrencesituationen og søjlernes placering i en strategisk vigtig by. JCD mener, at en vurdering af den reelle værdi udelukkende på basis af GRP, sådan som CCB påstår (jf. betragtning 162), ikke er relevant, idet sider, der sælges enkeltvis (selv med en meget høj GRP), ikke er interessant for annoncører, som efterspørger national dækning.

(185) Kontrol af overkompensation: JCD mener, at driftskontrollen ifølge Villo-aftalen (jf. betragtning 175, nr. iv)) udmærket kan sikre, at der ikke sker overkompensation.

4.2.3.3. Kompensationsbeløb

(186) For så vidt angår fritagelsen for gebyr for brug af offentlige arealer i hovedstadsregionen præciserer JCD, at selskabet i forbindelse med forhandlingerne op til indgåelsen af Villo-aftalen accepterede at nedbringe antallet af reklamesøjler, der kunne opstilles i forbindelse med koncessionsaftalen om offentlig tjeneste, i forhold til det antal, det havde foreslået i sit tilbud.

(187) Antallet af enkeltstående søjler på 2 m^2 og antallet af søjler på 8 m^2 blev nedsat til 25 enheder. Til gengæld indrømmede regionen JCD en fritagelse for gebyr for brug af regionens offentlige arealer til søjler på 8 m^2, der var opsat i henhold til Villo-aftalen.

(188) Denne fritagelse andrager et maksimalt beløb på [50 000-150 000] EUR/år (jf. betragtning 22).

(189) For så vidt angår neutralisering af ændringer i kommunale afgifter præciserer JCD, at den økonomiske virkning i praksis er meget begrænset. Den afhænger såvel af registreringen af de omhandlede afgifter som af JCD's fakturering. De gebyrer, som JCD viderefakturerede i henhold til bestemmelserne om prisrevision, beløb sig i praksis til mindre end [0-50 000] EUR/år frem til 2017.

4.3. **Belgiens bemærkninger**

4.3.1. *Belgiens bemærkninger til indledningsafgørelsen*

(190) De belgiske myndigheder fremsatte deres bemærkninger til indledningsafgørelsen ved brev af 21. maj 2015.

4.3.1.1. Forekomst af statsstøtte

(191) De belgiske myndigheder bekræfter deres oprindelige holdning om, at de foranstaltninger, der er indeholdt i Villo-aftalen med JCD, opfylder samtlige kriterier i Altmark-dommen, og at disse foranstaltninger derfor ikke udgør statsstøtte.

(192) De fremfører bl.a. følgende argumenter:

Det første Altmark-kriterium

(193) Ved at fremme et miljøvenligt transportmiddel, som er en løsning på mobilitetsproblemerne i Bruxelles, mener de belgiske myndigheder, at udbuddet til offentligheden af et automatiseret cykeludlejningssystem ubestrideligt forfølger almene hensyn.

Det andet Altmark-kriterium

(194) De belgiske myndigheder mener, at specifikationerne, på grundlag af hvilke JCD og CCB har udarbejdet detaljerede tilbud, indeholdt de primære parametre for finansieringssystemet:

i) systemets indtægter er fuldt ud af privat oprindelse

ii) der ydes intet direkte tilskud eller ingen direkte kompensation for tab på koncessionen, og

iii) driftsrisikoen bæres fuldt ud af koncessionshaver.

Det tredje Altmark-kriterium

(195) De belgiske myndigheder mener for det første, at tildelingen af koncessionen skete på grundlag af et åbent, gennemsigtigt og ikke-diskriminerende udbud, der gav mulighed for at antage, at der ikke sker overkompensation. For så vidt som regionen udtrykkeligt havde udelukket betaling af et direkte tilskud til gengæld for koncessionen, har denne åbne, gennemsigtige og ikkediskriminerende karakter nødvendigvis gjort det muligt at udelukke enhver risiko for overkompensation.

(196) Det er for det andet deres opfattelse, at de finansielle foranstaltninger i henhold til koncessionen ikke har skabt overkompensation af JCD. De belgiske myndigheder mener:

i) at den fritagelse for gebyr for brug af offentlige arealer i hovedstadsregionen, som JCD blev indrømmet, og som beløb sig til maksimalt [50 000-150 000] EUR/år, kun dækkede en lille del af koncessionens samlede driftsomkostninger svarende til [0-5 %] af disse omkostninger i 2012

ii) at neutraliseringen af eventuelle fremtidige ændringer i regionale afgifter (jf. betragtning 22) er en almindelig bestemmelse i langvarige koncessionsaftaler, som navnlig er begrundet i regionens selvstændige skatteudskrivningsbeføjelser og det forhold, at der ikke er fastsat kompensation for tab på driften af koncessionen. Der er ikke sket forhøjelser af de regionale afgifter og gebyrer i det foreliggende tilfælde, og neutraliseringsbestemmelsen er derfor aldrig blevet anvendt

iii) at man i bestemmelserne om prisrevision i topartsaftalerne med kommunerne (jf. betragtning 22) nøjedes med at fastsætte et uafhængigt korrektionsbeløb for at sikre aftalens ligevægt, og at de på ingen måde berører niveauet for den kommunale afgift, som kommunerne fortsat frit kan ændre. Som fastlagt i betragtning 82 til indledningsafgørelsen svarer denne neutralisering til et maksimalt beløb på mellem [50 000-100 000] og [250 000-350 000] EUR ifølge det anvendte sammenligningsgrundlag

iv) at JCD for så vidt angår tildeling af reklameindtægter anvender en værdiansættelsesfaktor på hver aftale svarende til merværdien i forhold til den gennemsnitlige indtjening pr. side, hvilket er en metodologi, som falder i tråd med bedste praksis på området, og

v) at koncessionsaftalen er underkastet systematisk kontrol. For det første har et forvaltningsudvalg ([60]) og et følgeudvalg, som JCD skal forelægge en årlig rapport om systemets driftssikkerhed, ansvaret for at føre tilsyn med aftalens korrekte gennemførelse. For det andet bestemmes det i bekendtgørelsen af 25. november 2010, at regeringen og parlamentet i hovedstadsregionen Bruxelles skal foretage en årlig kontrol af gennemførelsen af koncessionsaftalen.

([60]) Forvaltningsudvalget er nedsat i medfør af artikel 6 i Villo-aftalen og sammensat ligeligt af mindst to medlemmer udpeget af mobilitetsministeren hos Bruxelles Mobilité og mindst to medlemmer udpeget af JCD.

Det fjerde Altmark-kriterium

(197) De belgiske myndigheder mener, at koncessionsaftalen om Villo blev tildelt JCD efter en åben, gennemsigtig og ikke-diskriminerende procedure. For så vidt angår de økonomiske foranstaltninger, som blev tilføjet efter udbuddet (jf. betragtning 22), havde de det ene formål at kompensere nedbringelsen af de forventede reklameindtægter og opretholde aftalens fremtidige ligevægt.

4.3.1.2. Forenelighed

(198) Såfremt foranstaltningerne i Villo-aftalen udgør statsstøtte, mener de belgiske myndigheder, at de kan være forenelige med det indre marked på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), idet:

i) leveringen af bycykelsystemet til fremme af et miljøvenligt transportmiddel som alternativ til bilen udgør et veldefineret mål af fælles interesse

ii) finansieringen af koncessionen stort set fuldt ud ved private midler er passende og forholdsmæssig og har en tilskyndende virkning, og idet

iii) konkurrencefordrejningerne og virkningerne for samhandelen er begrænsede, fordi koncessionen er resultatet af et effektivt og gennemsigtigt udbud med rent lokal anvendelse.

4.3.2. *Belgiens kommentarer til de berørte parters bemærkninger*

(199) De belgiske myndigheder fremsatte kommentarer til de interesserede parters bemærkninger ved brev af 2. oktober 2015.

(200) De belgiske myndigheder afviser klagernes argumenter. De gør gældende, at foranstaltningerne i Villo-aftalen opfylder samtlige kriterier i Altmark-dommen og derfor ikke udgør statsstøtte. Subsidiært mener de belgiske myndigheder, at foranstaltningerne er forenelige med det indre marked på grundlag af:

i) traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), og

ii) SGEI-afgørelsen af 2012.

4.3.2.1. Forekomst af statsstøtte

(201) Mens CCB hævder, at hovedstadsregionen Bruxelles har tildelt JCD retten til at benytte og drive virksomhed på offentlige arealer i reklameøjemed uden at forlange betaling af en modydelse, afviser de belgiske myndigheder denne præmis og bemærker, at modydelsen for driften af reklamesøjlerne er leveringen af den offentlige cykeludlejningstjeneste som fastsat i udbuddet.

(202) Endvidere bekræfter de belgiske myndigheder den holdning, som de udtrykte i deres brev af 21. maj 2015, om, at kriterierne i Altmark-dommen er opfyldt i det foreliggende tilfælde (jf. betragtning 191-197). De fremfører nye argumenter vedrørende de to første Altmark-kriterier (jf. betragtning 203-204).

Det første Altmark-kriterium

(203) Ifølge de belgiske myndigheder er CCB's udsagn om, at et cykeludlejningssystem svarende til Villo-systemet allerede leveres i andre europæiske byer uden udtrykkeligt at være blevet betegnet som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, ikke relevant i det foreliggende tilfælde. De bemærker, at begrebet tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse er et relativt begreb, der afhænger af omstændighederne. I det foreliggende tilfælde er hovedstadsregionen Bruxelles særlig hårdt presset af biltrafikken, hvilket kræver ambitiøse og effektive foranstaltninger. I eksemplet med Antwerpen konstaterer de belgiske myndigheder, at den pågældende erhvervsdrivende (CCB) får direkte tilskud.

Det andet Altmark-kriterium

(204) De belgiske myndigheder mener, at hvis en metode til finansiering af den offentlige tjeneste skulle fastlægges præcist allerede i udbudsbekendtgørelsen, ville det berøve kandidaterne enhver handlefrihed, og konkurrenceudsættelsen ville miste sin relevans. De belgiske myndigheder bekræfter deres holdning om, at specifikationerne objektivt og gennemsigtigt angav parametrene for finansieringen af tjenesten (jf. betragtning 194).

4.3.2.2. Forenelighed

Anvendeligheden af SGEI-afgørelsen af 2012

(205) Selv om de belgiske myndigheder ikke tilslutter sig værdiansættelsen af nogen som helst støtte, mener de, at det samlede påståede støttebeløb under alle omstændigheder er langt mindre end 15 mio. EUR, idet de rent private indtægter (såsom reklameindtægter) ikke indgår i beregningen af støtten. Derfor mener de belgiske myndigheder, at det årlige påståede støttebeløb falder ind under anvendelsesområdet for SGEI-afgørelsen af 2012.

Opfyldelse af betingelserne i SGEI-afgørelsen af 2012

(206) For så vidt angår forlængelsen af koncessionens varighed (jf. betragtning 161) er der ifølge de belgiske myndigheder tale om en tilpasning af varigheden af første fase i forhold til varigheden af anden fase (jf. betragtning 20). Denne tilpasning er begrundet i flere forhold: længere varighed end planlagt af de forskellige påkrævede procedurer, ønske om at tilpasse de to faser efter hinanden af hensyn til god forvaltning, nødvendigheden af at kompensere for en nedsættelse af antallet af reklamesøjler og viljen til at levere en offentlig tjeneste til borgerne i et tilstrækkeligt tidsrum.

(207) De belgiske myndigheder mener, at koncessionsaftalen om Villo blev tildelt JCD ved en klar og udtrykkelig overdragelsesakt, som fastlægger parametre for kompensation og gør det muligt at hindre enhver overkompensation (jf. betragtning 193-197).

Artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF

(208) De belgiske myndigheder bekræfter den holdning, som de udtrykte i deres brev af 21. maj 2015 (jf. betragtning 198), om, at foranstaltningerne i Villo-aftalen kunne betragtes som forenelige med det indre marked på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, idet:

i) leveringen af bycykelsystemet udgør et veldefineret mål af fælles interesse

ii) aftalen er udformet som et passende og forholdsmæssigt instrument, som har en tilskyndende virkning

iii) konkurrencefordrejningerne og virkningerne for samhandelen er begrænsede.

4.4. **Supplerende bemærkninger fra interesserede parter**

4.4.1. *Supplerende bemærkninger fra CCB*

(209) Ifølge CCB er de omkostninger, som JCD har båret under gennemførelsen af koncessionsaftalen om Villo, klart mindre end de indledningsvis angivne og dermed dem, der anføres af de belgiske myndigheder til at bevise fraværet af overkompensation:

i) JCD fik nedsat antallet af cykler til indsættelse fra 5 000 til 4 500

ii) JCD opnåede en stor besparelse takket være tillægget til Villo-aftalen, som nedbragte antallet af cykelstationer til opsætning fra 400 til 360, og

iii) antallet af ture, som Villo registrerede, faldt med 150 000 i 2015 i forhold til 2014.

(210) CCB har beregnet JCD's reklameindtægter ved gennemførelsen af Villo-aftalen ved at identificere reklamesøjlerne ud fra deres opstillingsdato og deres placering, herefter beregne antallet af reklamesider, som JCD har drevet, og endelig anvende JCD's officielle takster i selskabets netværk i Bruxelles og de generelt anvendte rabatter i sektoren for udendørsreklamer for denne type søjler. Ifølge disse beregninger har JCD væsentligt undervurderet de omhandlede reklameindtægter.

(211) CCB konkluderer, at JCD har modtaget en overkompensation på 27,3 mio. EUR fra maj 2009 til februar 2017.

(212) I mangel af kontrol med fraværet af overkompensation (jf. betragtning 163) mener CCB, at der bør indføres et kontrolsystem til årligt at verificere, om der sker overkompensation af koncessionshaveren, og i givet fald korrigere den identificerede overkompensation. Denne kontrol bør udføres af en uafhængig tredjepart.

(213) CCB mener endvidere, at kontrollen med fraværet af overkompensation bør baseres på en rimelig fortjeneste beregnet i forhold til omkostningerne ved leveringen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse og ikke de derved genererede indtægter.

4.4.2. *Supplerende bemærkninger fra JCD*

(214) For så vidt angår anvendelsen af GRP til fastlæggelse af de reklameindtægter, der genereres af Villo-aftalen (jf. betragtning 162 og 184), har JCD præciseret, at det drejer sig om et af de kriterier, selskabet bruger til at fastslå værdien af reklamenetværkene. JCD mener imidlertid, at det teoretiske GRP-indeks for reklamesøjler ikke er tilstrækkeligt til at værdiansætte søjlerne i en aftale. JCD værdiansætter de søjler, der er opsat i forbindelse med hver aftale, ved henvisning til en gennemsnitlig indtjening pr. side beregnet på national basis, hvorpå der anvendes en korrigeringsfaktor alt efter forskellige forhold, herunder GRP for siderne, placering af søjlerne i en for annoncørerne strategisk vigtig by, men også graden af reklamepres, der kan variere fra by til by, samt konkurrencesituationen.

(215) JCD understreger GRP's begrænsede relevans, men bemærker samtidig, at en sammenligning mellem selskabets største nationale netværk og det største netværk i Bruxelles af GRP og af prisen pr. side udløser en overvurdering — henholdsvis [10-20] % og [20-30] % — som svarer nogenlunde til korrigeringsfaktoren for de sider, som selskabet driver i henhold til Villo-aftalen, nemlig [20-30] %.

(216) For så vidt angår omkostningerne ved driften af Villo-aftalen stemmer CCB's beregnede beløb ifølge JCD ikke med virkeligheden, hvilket kan forklares ved:

i) det forhold, at CCB's metode slet ikke tager hensyn til de investeringer, der er nødvendige for at producere de nødvendige infrastrukturer i begyndelsen af koncessionsaftalen

ii) CCB's anvendelse af en omkostning pr. cykel pr. år på 1 450 EUR, hvilket er et beløb, som fremgik af JCD's tilbud, og som derfor var baseret på skøn.

(217) JCD anerkender ikke de beløb, som CCB har angivet, for så vidt angår neutralisering af de kommunale afgifter (jf. betragtning 164). Ifølge JCD kan forskellen mellem CCB's anslåede beløb og de reelle beløb forklares ved:

i) anvendelsen af forkerte satser: I modsætning til CCB's beregninger anvender kun få kommuner en afgiftssats for reklamesøjler på over 75 EUR pr. rullende m^2 pr. år

ii) anvendelsen af mekanismen på kommuner, der ikke er berørt: CCB synes at have anvendt revisionsmekanismen på kommunerne Etterbeek, Schaerbeek og Saint-Josse, mens topartsaftalerne med disse kommuner ikke omfatter denne bestemmelse

iii) den automatiske anvendelse af mekanismen: JCD modtager i praksis først penge i kraft af revisionsmekanismen, når selskabet har faktureret kommunerne gebyret. Der kan gå en vis tid mellem opsætning og drift af reklamesøjlerne og det tidspunkt, hvor beløbene modtages i henhold til revisionsbestemmelserne.

(218) Vedrørende beløbet for reklameindtægter undervurderer CCB den rabat, som JCD giver: Rabatsatsen er knap [60-70] % og ikke 40 %. Ved anvendelse af den rette rabatsats bliver reklameindtægterne meget lavere — næsten 50 % mindre — end CCB's skøn.

(219) JCD bestrider ligeledes det beløb, som CCB har angivet for så vidt angår den gratis drift af reklamesøjlerne (jf. betragtning 165). Ifølge JCD ser CCB bort fra det forhold, at driften af reklamesøjlerne i henhold til koncessionsaftalen om Villo er uløseligt forbundet med leveringen af den offentlige cykeludlejningstjeneste. Reklameindtægterne skal nemlig finansiere den offentlige tjeneste.

(220) JCD mener, at driften af reklamesøjlerne indgår i finansieringen af koncessionsaftalen om Villo, eftersom selskabet driver Villo-søjlerne til gengæld for de store omkostninger ved leveringen af den offentlige cykeludlejningstjeneste.

4.5. **Supplerende bemærkninger fra Belgien**

(221) For så vidt angår varigheden af Villo-aftalen (jf. betragtning 161) bemærker de belgiske myndigheder ligeledes, at SGEI-beslutningen af 2005, som var gældende på tidspunktet for indgåelsen af Villo-aftalen, ikke indeholdt en bestemmelse om en grænse for varigheden af leveringen af den offentlige tjeneste (jf. betragtning 181). I øvrig mener de belgiske myndigheder, at forlængelsen af Villo-aftalens varighed ved tillægget var begrundet i tre forhold:

i) omstændigheder, der uafhængigt af parternes vilje forsinkede aftalens gennemførelse

ii) ønsket om at tilpasse de to faser i Villo-aftalen efter hinanden: De to aftalefaser var oprindelig fastsat til en varighed af 15 år, men blev indledt på forskellige tidspunkter. Denne omstændighed har i praksis ført til to forskellige udløbsdatoer for fase 1 og fase 2 (som angivet i præamblen til tillægget), og

iii) nedsættelsen af antallet af reklamesøjler, der drives af JCD, som følge af tillægget til Villo-aftalen.

4.6. **Andet tillæg til Villo-aftalen**

(222) Et tillæg til Villo-aftalen blev underskrevet af regionalregeringen for hovedstadsregionen Bruxelles og af JCD den 29. marts 2018. Dette tillæg blev indført for at muliggøre en mere præcis og regelmæssig kontrol med, at der ikke forekom overkompensation.

(223) Tillægget bestemmer, at resultaterne af JCD's særskilte driftsregnskab skal fremsendes til regionen. Resultaterne skal vise indtægterne ved koncessionsaftalen om Villo, idet der skelnes mellem indtægter fra brugerbetalingerne, reklameindtægterne, fritagelsen for det regionale gebyr og neutraliseringen af stigningen i kommunale afgifter samt omkostningerne ved koncessionen, og idet der skelnes mellem driftsomkostninger, administrationsomkostninger og afskrivning af investeringer knyttet til Villo-tjenesten.

(224) Tillægget bestemmer, at JCD's årsregnskabsansvarlige revisor (»revisoren«) skal kontrollere, at JCD's anvendelse af principperne om regnskabsmæssig adskillelse er i overensstemmelse med SGEI-afgørelsen af 2012. Hvert år fremsendes resultaterne af det særskilte regnskab efter revisorens godkendelse til revisionsselskabet.

(225) Hvert år kontrollerer revisionsselskabet, at forholdet mellem de årlige kumulerede driftsresultater (EBIT) og de årlige kumulerede omkostninger (siden 2009) ved driften af koncessionsaftalen om Villo ikke overstiger en tærskel på [10-20] % ([61]). I tilfælde af en overskridelse af tærsklen og inden for grænserne af denne overskridelse betales det beløb, der svarer til det regionale gebyr, som JCD er fritaget for, forhøjet med det beløb, der svarer til virkningen af de foranstaltninger, der er knyttet til de kommunale afgifter, med tilbagevirkende kraft, i sin helhed eller delvis, for det foregående år.

(226) Tillægget bestemmer ligeledes, at revisoren kontrollerer, at denne metode ikke udløser overkompensation i perioden 2009-2017, og udarbejder en sammenfattende rapport til forvaltningsudvalget. Rapporten udarbejdes hurtigst muligt efter underskrivelsen af dette tillæg.

4.7. **Vurdering af foranstaltningerne før det andet tillæg**

(227) Kommissionen sondrer i sin vurdering mellem perioden før tillægget (jf. betragtning 222) og perioden efter tillægget.

4.7.1. *Statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF*

(228) Kriterierne for afgørelse af, om der forekommer statsstøtte, er beskrevet i betragtning 70-71. Det kontrolleres i betragtning 229-249, om disse kriterier er opfyldt for hver af foranstaltningerne: fritagelsen for regionale gebyrer for brug af offentlige arealer, neutraliseringen af stigningen i kommunale afgifter og bestemmelsen om uforudsete regionale afgifter (jf. betragtning 22).

([61]) Svarende til en standarddækningsgrad på [10-20] %.

4.7.1.1. Tilregnelse til staten og statsmidler

(229) Kriterierne for at fastslå tilregnelse og forekomst af statsmidler er beskrevet i betragtning 72 og 73.

Tilregnelse

(230) Det bestrides ikke, at koncessionsaftalen om Villo blev tildelt af hovedstadsregionen Bruxelles, og at regionen efterfølgende indrømmede supplerende foranstaltninger (jf. betragtning 19-22). De anfægtede foranstaltninger kan således tilregnes staten.

Statsmidler

(231) Det tab af indtægter, som hovedstadsregionen Bruxelles og de forskellige kommuner på dens område led, og som var knyttet til de anfægtede foranstaltninger, udgør manglende indtjening for de offentlige myndigheder og dermed en tilsvarende mængde statsmidler, der blev overført til JCD.

(232) De berørte statsmidler er nærmere bestemt i) den manglende indtægt som følge af fritagelse for gebyr for brug af offentlige arealer i hovedstadsregionen Bruxelles til reklamesøjler på 8 m^2, svarende til maksimalt [50 000-150 000] EUR om året, ii) tab af indtægter som følge af neutraliseringen af en eventuel stigning i de regionale afgifter, svarende til beløbet for denne stigning, og iii) tab af indtægter som følge af neutraliseringen af en eventuel stigning i de kommunale afgifter, svarende til beløbet for denne stigning, dog højst [250 000-350 000] EUR/år (jf. betragtning 22).

(233) Cykeludlejningssystemet Villo finansieres også gennem forvaltning og drift af reklamesøjler som supplement til kundernes brugerbetaling. Reklameindtægterne og betalingen fra brugerne af koncessionen er rent private midler og kan ikke betegnes som statsmidler.

(234) Kommissionen mener, at JCD's reklameindtægter tydeligvis ikke udgør statsmidler, for så vidt som disse reklameindtægter hidrører fra private aftaler mellem JCD og selskabets kunder, som staten på ingen måde griber ind i.

(235) I øvrigt er det ikke muligt at lægge til grund, at hovedstadsregionen Bruxelles giver afkald på statsmidler, blot fordi den ikke selv driver en given form for virksomhed. En sådan tilgang til statsmidler ville række meget vidt og hindre staten i at tillade aktiviteter på sit område uden på forhånd at kontrollere, at den ikke selv kunne drive den pågældende aktivitet.

4.7.1.2. Forekomsten af en økonomisk fordel

(236) Kriterierne for afgørelse af, om der forekommer en selektiv økonomisk fordel, er beskrevet i betragtning 82 og 83.

(237) I det foreliggende tilfælde gør fritagelsen for regionale gebyrer og neutraliseringen af stigningen i de kommunale afgifter det muligt for JCD at undgå at bære de omkostninger, som normalt skulle have belastet selskabets økonomiske midler, og er derfor af en sådan art, at de giver selskabet en fordel.

(238) De belgiske myndigheder mener imidlertid, at de supplerende foranstaltninger skal betragtes som kompensation for offentlig tjeneste, der er omfattet af Altmark-retspraksis.

(239) I Altmark-dommen præciserede Den Europæiske Unions Domstol, at kompensationen ved hjælp af statsmidler for de omkostninger, der blev afholdt ved leveringen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, ikke udgør en fordel, såfremt følgende fire kumulative betingelser er opfyldt ([62]):

i) Den pågældende virksomhed skal faktisk være blevet pålagt forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret.

ii) Parametrene til beregning af kompensationen skal være fastsat på forhånd på objektiv og gennemsigtig vis.

([62]) Domstolens dom, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, præmis 87-95.

iii) Kompensationen må ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvist at dække de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til hermed forbundne indtægter såvel som til en rimelig fortjeneste.

iv) Når den virksomhed, som skal pålægges en forpligtelse til offentlig tjeneste, ikke udvælges inden for rammerne af en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, som sikrer, at det er den virksomhed, der kan levere disse tjenester til de laveste omkostninger for samfundet, der udvælges, skal størrelsen af den nødvendige kompensation fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en typisk, veldrevet virksomhed ville have ved at opfylde de pågældende forpligtelser.

(240) For så vidt angår det andet Altmark-kriterium bemærker Kommissionen, at den økonomiske virkning for hovedstadsregionen Bruxelles af de supplerende foranstaltninger, som først blev indskrevet i aftalen efter udbuddet, og navnlig af en foranstaltning som neutraliseringen af stigningen i de kommunale afgifter, var ukendt på det tidspunkt, hvor denne foranstaltning blev tildelt, da den helt afhænger af den fremtidige udvikling i de kommunale afgifter. I mangel af en grænse for den maksimale økonomiske virkning af denne foranstaltning finder Kommissionen den ikke fuldstændig gennemsigtig.

(241) For så vidt angår det tredje Altmark-kriterium er det ikke på tidspunktet for tildelingen af de analyserede supplerende foranstaltninger på forhånd blevet kontrolleret, at den kompensation, som JCD modtog i løbet af driften af koncessionen, ikke oversteg, hvad der er nødvendigt for helt eller delvist at dække de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne.

(242) For så vidt angår det fjerde Altmark-kriterium er det endelig Kommissionens opfattelse, at det på grund af tilføjelsen af visse foranstaltninger efter udbuddet ikke står klart, at formålet med dette udbud set i lyset af Altmark-dommen, som er, at udvælgelsen af den erhvervsdrivende, der kan levere tjenesten til de laveste omkostninger for samfundet, kan betragtes som opfyldt. På baggrund af det tidspunkt, hvor ikke alle kompensationsforanstaltningerne var integreret i det omhandlede udbud, er det vanskeligt at konkludere, at et sådant udbud gør det muligt at udvælge den erhvervsdrivende, der kan levere tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse til den laveste omkostning, selv når udbudsproceduren i sig selv er gennemsigtig.

(243) Af de i betragtning 240-242 anførte grunde er det Kommissionens opfattelse, at betingelserne ifølge Altmark-retspraksis ikke er opfyldt i det foreliggende tilfælde, og at overførslerne af yderligere statsmidler, som blev besluttet efter udbuddet, følgelig giver JCD en økonomisk fordel.

(244) Med hensyn til beregning af beløbet for denne fordel har de belgiske myndigheder oprindelig vurderet, at neutraliseringen af de kommunale afgifter ville svare til højst ca. [50 000-100 000] EUR/år. Denne beregning tog imidlertid ikke hensyn til, at kommunerne generelt anvender en nedsat afgiftssats på offentlige tjenester i forhold til kommercielle erhvervsdrivende, som skal betale en højere standardsats. De belgiske myndigheder betragter kun forskellen mellem det gunstigere afgiftsniveau, som offentlige tjenester generelt indrømmes, og niveauet for de satser, som faktisk blev anvendt på JCD i forbindelse med koncessionsaftalen om Villo, som en fordel. Kommissionen mener for sin del, at den reelle fordel indrømmet JCD svarer til forskellen mellem standardsatsen og den sats, der blev anvendt på JCD. Denne fordel kunne løbe op i højst [250 000-350 000] EUR/år ifølge de belgiske myndigheders oprindelige beregninger ([63]).

(245) Samlet set fik JCD en fordel på højst [400 000-500 000] EUR/år ([50 000-150 000] EUR for fritagelsen for gebyr for brug af offentlige arealer i hovedstadsregionen Bruxelles og [250 000-350 000] EUR svarende til anvendelsen af bestemmelsen om prisrevision vedrørende kommunale afgifter, jf. betragtning 22).

4.7.1.3. Selektivitet

(246) Kriterierne for vurdering af selektiviteten er beskrevet i betragtning 97.

([63]) Jf. betragtning 82 i indledningsafgørelsen.

(247) Idet de anfægtede foranstaltninger udgør individuelle støtteforanstaltninger, gør identificeringen af en økonomisk fordel (jf. betragtning 236-245) det muligt at antage, at de er selektive ([64]). I mangel af tegn på det modsatte finder denne antagelse anvendelse i det foreliggende tilfælde og er tilstrækkelig til at erklære foranstaltningerne for selektive.

4.7.1.4. Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

(248) Af de samme grunde som forklaret i betragtning 103-121 har de supplerende foranstaltninger tildelt JCD i forbindelse med koncessionsaftalen om Villo virkninger, som potentielt fordrejer konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

4.7.1.5. Konklusion angående forekomsten af støtte

(249) På baggrund af ovenstående overvejelser vurderer Kommissionen for så vidt angår de supplerende foranstaltninger i forbindelse med JCD's drift af den koncessionerede offentlige tjeneste Villo i hovedstadsregionen Bruxelles, at alle kriterierne for afgørelse af, hvorvidt der foreligger statsstøtte, er opfyldt, og at disse foranstaltninger derfor udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

4.7.2. *Støttens lovlighed*

(250) Kommissionen konstaterer, at de supplerende foranstaltninger, som er genstand for denne del af klagen, og som udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, ikke er blevet anmeldt i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, i TEUF.

(251) De belgiske myndigheder mener imidlertid, at hvis foranstaltningerne udgør statsstøtte, er det kompensation for offentlig tjeneste, der er forenelig med det indre marked på grundlag af den SGEI-afgørelse, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder (på tidspunktet for tildelingen af disse foranstaltninger var den gældende tekst SGEI-beslutningen af 2005, som blev afløst af SGEI-afgørelsen af 2012). De to tekster bestemmer, at der kan gøres en undtagelse fra anmeldelsespligten for foranstaltninger, som opfylder de heri fastsatte betingelser for forenelighed ([65]).

(252) For at foranstaltningerne kan betragtes som forenelige, er det tilstrækkeligt, at de opfylder de betingelser, som er fastsat i SGEI-beslutningen af 2005, som var gældende på tidspunktet for tildelingen af dem. Foreneligheden med SGEI-beslutningen af 2005 analyseres i det følgende.

4.7.3. *Støttens forenelighed på grundlag af SGEI-beslutningen af 2005*

4.7.3.1. Anvendelsesområde

(253) SGEI-beslutningen af 2005 finder alene anvendelse på tjenesteydelser, som kan betegnes som tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Det følger af retspraksis, at i mangel af sektorlovgivning om dette spørgsmål på EU-plan har medlemsstaterne en bred skønsmargin for så vidt angår definitionen af, hvilke tjenesteydelser der kan betegnes som tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, idet Kommissionen har til opgave at sørge for, at der ikke anlægges åbenlyst urigtige skøn.

(254) I det foreliggende tilfælde mener Kommissionen, at der ikke foreligger et åbenbart urigtigt skøn, for så vidt som tjenesteydelsen opfylder et behov hos borgerne, som ikke ville blive opfyldt på de samme vilkår uden statslig indgriben (det beløb, som brugerne betaler, er f.eks. utilstrækkeligt til at dække omkostningerne ved tjenesten). Det er også interessant at bemærke, at Cour Constitutionnelle Belge (den belgiske forfatningsdomstol), som har fået forelagt dette spørgsmål, har bekræftet, at det automatiserede cykeludlejningssystem Villo har karakter af offentlig tjeneste ([66]).

([64]) Domstolens dom af 4. juni 2005, Kommissionen mod MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, præmis 60. Domstolens dom af 30. juni 2006, Kongeriget Belgien mod Kommissionen, C-270/15 P, ECLI:EU:C:2016:489, præmis 49. Rettens dom af 13. december 2017, Den Hellenske Republik mod Kommissionen, T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, præmis 79.

([65]) Jf. artikel 3 i SGEI-beslutningen af 2005 og i SGEI-afgørelsen af 2012.

([66]) Jf. den belgiske forfatningsdomstols dom 68/2012 af 31. maj 2012.

(255) Ifølge artikel 2, stk. 1, litra a), i SGEI-beslutningen af 2005 finder den anvendelse på statsstøtte i form af kompensation på under 30 mio. EUR om året for offentlig tjeneste ydet til virksomheder, hvis gennemsnitlige årsomsætning før skat, alle aktiviteter iberegnet, udgjorde under 100 mio. EUR i de to regnskabsår forud for det regnskabsår, hvori de fik overdraget tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse.

(256) Det samlede støttebeløb tildelt JCD i form af en fritagelse for gebyr for brug af offentlige arealer og en neutralisering af stigningen i kommunale afgifter ligger meget langt under tærsklen på 30 mio. EUR om året, idet det ikke overstiger højst [400 000-500 000] EUR/år (jf. betragtning 245) ifølge de belgiske myndigheders skøn. Endvidere var den årlige omsætning betydeligt lavere end 100 mio. EUR i årene 2006-2007. SGEI-beslutningen af 2005 kan derfor finde anvendelse på dette grundlag.

4.7.3.2. Overholdelse af krav

(257) Ifølge artikel 4 i SGEI-beslutningen af 2005 »skal ansvaret for udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse være overdraget den pågældende virksomhed ved en eller flere officielle retsakter, hvis form kan fastsættes af den enkelte medlemsstat. Denne retsakt eller disse retsakter skal bl.a. klart angive (…) de foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre tilbagebetaling af en eventuel overkompensation«.

(258) En klar og udførlig beskrivelse af de nærmere bestemmelser om tilbagebetaling af eventuel overkompensation og midlerne til at undgå overkompensation indgår først i akten om overdragelse til JCD fra den 29. marts 2018 med vedtagelsen af det andet tillæg til Villo-aftalen (jf. betragtning 222-226). Derfor mener Kommissionen, at dette krav ifølge SGEI-beslutningen af 2005 ikke er opfyldt, og at den omhandlede støtte ikke er forenelig med det indre marked på grundlag af SGEI-beslutningen af 2005.

4.7.4. *Støttens forenelighed på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012*

4.7.4.1. Anvendelsesområde

(259) SGEI-afgørelsen af 2012 bestemmer i artikel 10, litra b), at »[e]nhver støtte, der er trådt i kraft inden denne afgørelses ikrafttrædelse, der ikke var forenelig med det indre marked eller er fritaget fra kravet om anmeldelse i overensstemmelse med beslutning 2005/842/EF, men som opfylder betingelserne i denne afgørelse, er forenelig med det indre marked og fritaget fra kravet om forudgående anmeldelse«. På baggrund af ovenstående mener Kommissionen derfor, at støtten skal analyseres på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012.

(260) Som forklaret i betragtning 253 og 254 mener Kommissionen, at der ikke foreligger et åbenbart urigtigt skøn ved definitionen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Ifølge artikel 2, stk. 1, litra a), i SGEI-afgørelsen af 2012 finder den anvendelse på statsstøtte i form af kompensation på under 15 mio. EUR om året. Det samlede støttebeløb tildelt JCD ligger meget langt under denne tærskel (jf. betragtning 245) ifølge de belgiske myndigheders skøn. SGEI-afgørelsen af 2012 kan derfor finde anvendelse på dette grundlag.

4.7.4.2. Overholdelse af krav

(261) Ifølge artikel 4 i SGEI-afgørelsen af 2012 (og i SGEI-beslutningen af 2005) skal »[u]dførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse (…) være overdraget den pågældende virksomhed ved en eller flere akter, hvis form kan fastsættes af den enkelte medlemsstat. Denne eller disse retsakter skal bl.a. indeholde: (…) de foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre tilbagebetaling af en eventuel overkompensation«.

(262) Som forklaret i betragtning 258 mener Kommissionen, at dette krav ifølge SGEI-afgørelsen ikke er opfyldt, og at den omhandlede støtte ikke er forenelig med det indre marked på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012.

4.7.5. *Støttens forenelighed på grundlag af SGEI-rammebestemmelserne af 2012*

4.7.5.1. Anvendelsesområde

(263) Ifølge punkt 7 i meddelelse fra Kommissionen om Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ([67]) (herefter »SGEI-rammebestemmelserne af 2012«) vedrører »[p]rincipperne i denne meddelelse (…) kompensation for offentlige tjenester, men kun hvis der er tale om statsstøtte, der ikke er omfattet af [SGEI-afgørelsen af 2012]«. På baggrund af ovenstående mener Kommissionen derfor, at støtten skal analyseres på grundlag af SGEI-rammebestemmelserne af 2012.

(264) Ifølge punkt 69 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 anvender »Kommissionen (…) principperne i denne meddelelse, når den efter den 31. januar 2012 skal træffe afgørelse om uberettiget støtte, også selv om støtten blev bevilget før denne dato«. SGEI-rammebestemmelserne af 2012 finder derfor anvendelse fra begyndelsen af koncessionsaftalen om Villo.

4.7.5.2. Overholdelse af krav

(265) Kommissionen skal kontrollere foreneligheden af støtten med de betingelser, der er angivet i afsnit 2 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 under hensyntagen til rammebestemmelsernes punkt 61, ifølge hvilket »principperne i punkt 14, 19, 20, 24, 39, 51-59 og 60a [ikke] gælder (…) for støtte, der opfylder betingelserne i artikel 2, stk. 1, i [SGEI-afgørelsen af 2012]«. Som godtgjort ovenfor (jf. betragtning 260) opfylder støtten i den foreliggende sag disse betingelser.

Ægte tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse

(266) Ifølge punkt 12 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 bevilges støtten »til at udføre tjenesteydelser, der reelt er af almindelig økonomisk interesse og falder inden for (…) artikel 106, stk. 2, i traktaten«. Kommissionen mener, at driften af Villo-aftalen svarer til en ægte tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse (jf. betragtning 253-254).

Behov for en overdragelsesakt, der præciserer forpligtelserne til offentlig tjeneste og principperne for beregning af kompensation

(267) Ifølge punkt 15 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 skal »[a]nsvaret for udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse (…) være overdraget virksomheden ved en eller flere akter, hvis form den enkelte medlemsstat kan fastlægge«. Ifølge punkt 16 skal en sådan akt navnlig angive indholdet og varigheden af forpligtelserne til offentlig tjeneste, den involverede virksomhed og i givet fald det omfattede geografiske område, arten af eventuelle særlige rettigheder eller enerettigheder, som den bevilgende myndighed har indrømmet virksomheden, en beskrivelse af kompensationsmekanismen og parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen og de foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre tilbagebetaling af en eventuel overkompensation.

(268) Koncessionsaftalen om Villo er defineret af de belgiske myndigheder i koncessionsaftalen om Villo som koncessioneret offentlig tjeneste. Endvidere vedtog regionsparlamentet den 25. november 2010 en bekendtgørelse om driften af den offentlige tjeneste Villo.

(269) Villo-aftalen definerer den offentlige tjeneste som »tilrådighedsstillelsen af et automatiseret cykeludlejningssystem på hele hovedstadsregionen Bruxelles' område for koncessionshavers regning og risiko under regeringens myndighed og mod opfyldelse af de af denne fastsatte mindstekrav«. I aftalen anføres de forpligtelser til offentlig tjeneste, som påhviler koncessionshaver. Denne akt beskriver tjenesteydelsens art, geografiske udstrækning og funktionsmåde. Den beskriver også det takstsystem, der gælder for brugerne heraf.

(270) Varigheden af overdragelsen: Koncessionens varighed er fastsat til 15 år og blev forlænget med to år og fire måneder (jf. betragtning 161) ved et tillæg til koncessionen af 9. juni 2011. Denne varighed er begrundet i omfanget af de nødvendige investeringer. Dette illustreres navnlig af det forhold, at JCD led store økonomiske tab og først havde overskud fra 2016 (jf. tabel 1 nedenfor).

([67]) EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4.

(271) Parametrene for kompensation: Parametrene for kompensation vedrørende de omhandlede støtteforanstaltninger (supplerende foranstaltninger) er klart defineret i Villo-aftalen.

(272) Kontrol af eventuel overkompensation: Indførelsen af en kontrol med, om der sker overkompensation, er en betingelse for forenelighed med såvel SGEI-afgørelsen af 2012 (jf. dennes artikel 4, litra e)) som SGEI-rammebestemmelserne af 2012 (jf. disses punkt 16, litra e)). Kommissionen konkluderede i betragtning 262, at kravet i artikel 4, litra e), i SGEI-afgørelsen af 2012 ikke var opfyldt i den foreliggende sag. Det følger imidlertid af revisorens kontroller, dvs. revisionsselskabet KPMG, at der ikke er sket faktisk overkompensation i perioden 2009-2017 (jf. tabel 1 nedenfor).

Tabel 1

Kontrol af eventuel overkompensation

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Reklameindtægt søjler 2 m^2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Driftsindtægt cykelskærme	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Reklameindtægt søjler 8 m^2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Indtægt fra brugerbetaling	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Indtægt fra viderefaktureret afgift 2 m^2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Indtægt fra viderefaktureret afgift 8 m^2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Samlet indtægt (A)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Regionalt gebyr	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Indtægt fra prisrevision	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kompensation i alt for offentlig tjeneste (B)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Opslagsafgift	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Direkte driftsomkostninger	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Administrationsomkostninger	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Afskrivninger	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Samlede omkostninger (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Driftsresultat (D) = (A) + (B) - (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rentabilitet (E) = (D) / (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(273) CCB har forelagt et antal bemærkninger til kontrollen med, om der sker overkompensation.

(274) CCB mener for det første, at omkostningerne ved opsætning og drift af reklamesøjler ikke kan tages i betragtning ved beregningen af kompensationen til JCD (jf. betragtning 162). CCB mener endvidere, at den gratis virksomhedsdrift på offentlige arealer i reklameøjemed (som CCB kalder fritagelsen for gebyr for brug af offentlige kommunale arealer) burde kvantificeres i forhold til værdien af reklamesøjlerne (jf. betragtning 165).

(275) Kommissionen finder da også, at reklamesøjlerne bør tages i betragtning ved kontrollen af, om der er sket overkompensation. Den inddrager dem ved at tage hensyn til de indtægter og omkostninger, der reelt genereres af disse søjler. Der er ingen grund til i denne forbindelse at henvise til en evaluering af siderne, som i sig selv afhænger af de indtægter og omkostninger, som sådanne søjler kunne generere (jf. tabel 1 ovenfor). Hvis reklamesøjlerne har en højere driftsmæssig værdi end den, som er nødvendig for at bære omkostningerne ved driften af koncessionsaftalen om Villo, bør denne uligevægt ifølge denne beregning føre til, at der konstateres en overkompensation.

(276) CCB bestrider det tildelte støttebeløb, der hidrører fra fritagelsen for kommunale afgifter (jf. betragtning 164). JCD har fundet flere fejl i CCB's beregninger (jf. betragtning 217). Kommissionen bemærker ikke desto mindre, at selv hvis man, som CCB har gjort, lægger støttebeløbet på 650 000 EUR om året til grund, vil forpligtelsen til offentlig tjeneste samlet set være underskudsgivende i perioden 2009-2017.

(277) For så vidt angår CCB's påstand om, at JCD's omkostninger ved driften af Villo-aftalen er klart mindre end dem, der oprindelig blev anmeldt (jf. betragtning 209), er det tilstrækkeligt at fastslå, at kontrollen af eventuel overkompensation bygger på JCD's reelt afholdte omkostninger og ikke prognoser eller skøn.

(278) Kommissionen konkluderer således, at JCD ikke er blevet overkompenseret for leveringen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse Villo fra 2009 til 2017.

(279) Kommissionen mener, at en kontrolmekanisme vedrørende overkompensation kun er virkelig nødvendig for at erklære en støtte forenelig på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012, for så vidt som staten har ansvaret for at kontrollere, om der sker overkompensation, og for at erklære en støtte forenelig i medfør af SGEI-rammebestemmelserne af 2012 med hensyn til de foranstaltninger, der er anmeldt, for så vidt som denne kontrolmekanisme er det grundlag, som Kommissionen støtter sig på for at udelukke muligheden for en fremtidig overkompensation, og fordi Kommissionen ikke foretager kontrol efterfølgende. Når Kommissionen foretager efterfølgende kontrol med, om der er sket overkompensation, mister dette formelle kriterium sit formål, som er at forebygge en potentiel overkompensation. Såfremt Kommissionen foretager en efterfølgende kontrol, skal enhver konstateret overkompensation tilbagesøges uafhængigt af, om der findes en kontrol, og i modsat fald er fraværet af overkompensation tilstrækkeligt til at opfylde forenelighedskravene i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 herom.

(280) I dette tilfælde mener Kommissionen nemlig, at en medlemsstats ufuldstændige tidligere kontrol, når der ikke er sket overkompensation, har begrænset betydning, for så vidt som formålet med denne betingelse (fravær af overkompensation) er opfyldt. Det skal bemærkes, at når Kommissionen har truffet negative afgørelser og pålagt tilbagebetaling af kompensation for offentlig tjeneste (i mangel af et åbenbart urigtigt skøn i afgrænsningen af den offentlige tjeneste), har disse tilbagebetalinger kun omfattet overkompensation som beregnet af Kommissionen og uafhængigt af kvaliteten af den kontrol, som medlemsstaten har indført ([68]). I alle disse tilfælde har medlemsstatens kontrol med overkompensation enten været ikkeeksisterende eller fejlbehæftet (hvorfor der skete overkompensation). Alternativet var i en sådan situation at kræve tilbagebetaling af den fulde kompensation for offentlig tjeneste tildelt den erhvervsdrivende, der driver den offentlige tjeneste, selv om denne er leveret, ved udelukkende at basere sig på fraværet af en tilfredsstillende kontrolmekanisme uafhængigt af det reelle overkompensationsbeløb.

(281) En sådan tilgang kunne endda i absolut forstand medføre tilbagebetaling af al kompensation for offentlig tjeneste tildelt en erhvervsdrivende trods fravær af enhver overkompensation. Kommissionen mener, at et sådant alternativ ville stride mod principperne i TEUF om den centrale plads, som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager i Den Europæiske Union, og navnlig mod artikel 14 i TEUF, hvorefter Unionen skal sørge for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver.

(282) Kommissionen mener derfor, at betingelsen om kontrol med, om der sker overkompensation, kan betragtes som opfyldt i det foreliggende tilfælde.

Overholdelse af Kommissionens direktiv 2006/111/EF ([69])

(283) I medfør af punkt 18 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 vil støtte »kun blive betragtet som forenelig med det indre marked, jf. artikel 106, stk. 2, i traktaten, i de tilfælde, hvor direktiv 2006/111/EF er gældende, og virksomheden overholder direktivet«.

(284) For så vidt angår regnskabsmæssig adskillelse var der en vis usikkerhed med hensyn til JCD's driftsregnskab, navnlig knyttet til måden, hvorpå indtægterne fra de aftaler, som blev forhandlet nationalt, tildeles de søjler, som indgår i koncessionsaftalen om Villo (jf. betragtning 184). Efter vedtagelsen af det andet tillæg til Villo-aftalen (jf. afsnit 4.6) skal revisoren hvert år kontrollere de principper for regnskabsmæssig adskillelse, som JCD har fulgt. Denne kontrol er ligeledes blevet foretaget i hele den forgangne periode (2009-2017), og efter de belgiske myndigheders og JCD's forklaringer (jf. betragtning 196, 214 og 215) vurderer Kommissionen, at driftsregnskabssystemet opfylder kravene i direktiv 2006/111/EF, og at kontrollen med, om der er sket overkompensation (jf. tabel 1 ovenfor), er foretaget på grundlag af en egnet regnskabsmæssig adskillelse.

Fravær af overkompensation

(285) I medfør af punkt 49 i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 skal medlemsstaterne »sikre, at (…) virksomhederne ikke modtager en kompensation, der er større end det beløb, der fastsættes i henhold til kravene i dette punkt«.

([68]) Jf. i denne forbindelse navnlig afgørelse af 25. januar 2012 i sag SA.14588 og afgørelse af 10. juli 2018 i sag SA.37977.

([69]) Kommissionens direktiv 2006/111/EF af 16. november 2006 om gennemskueligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemskuelighed i bestemte virksomheder (EUT L 318 af 17.11.2006, s. 17).

(286) Som forklaret i betragtning 272 er JCD ikke blevet overkompenseret i den forgangne periode.

Konklusion

(287) På baggrund af ovenstående oplysninger konkluderer Kommissionen, at de støtteforanstaltninger, der er tildelt JCD i forbindelse med Villo-aftalen, er forenelige med det indre marked på grundlag af SGEI-rammebestemmelserne af 2012 i koncessionsperioden for Villo indtil vedtagelsen af det andet tillæg, dvs. fra den 5. december 2008 til den 29. marts 2018.

4.8. **Vurdering af foranstaltningerne efter det andet tillæg**

4.8.1. *Statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF*

(288) Da det andet tillæg ikke ændrer de foranstaltninger, der er tildelt JCD i forbindelse med Villo-aftalen, er Kommissionens vurdering af forekomsten af statsstøtte (jf. betragtning 229-249) uændret.

4.8.2. *Støttens forenelighed på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012*

(289) Det andet tillæg afhjælper de fejl, der blev identificeret i den foregående overdragelsesakt (jf. betragtning 262), idet der indføres en klar og udførlig beskrivelse af de nærmere bestemmelser om tilbagebetaling af eventuel overkompensation og midlerne til at undgå overkompensation.

(290) Artikel 6 i SGEI-afgørelsen af 2012 kræver, at »[m]edlemsstaterne skal sikre, at (…) virksomheden ikke modtager en kompensation, der overstiger det efter reglerne i artikel 5 fastlagte beløb [idet kompensationsbeløbet ikke overstiger, hvad der er nødvendigt til dækning af de omkostninger, der er forbundet med at opfylde forpligtelserne til offentlig tjeneste, under hensyn til en rimelig fortjeneste]. De skal efter anmodning fra Kommissionen dokumentere dette. De skal med jævne mellemrum og mindst hvert tredje år i overdragelsesperioden samt ved periodens udløb foretage eller lade foretage kontrol«.

(291) Artikel 6 kræver endvidere, at »[h]vis en virksomhed har modtaget kompensation, der overstiger det efter reglerne i artikel 5 fastlagte beløb, skal medlemsstaten kræve enhver modtaget overkompensation tilbagebetalt«.

(292) Det andet tillæg bestemmer, at et revisionsselskab hvert andet år kontrollerer, at kompensationsbeløbet ikke overstiger, hvad der er nødvendigt for at udføre den offentlige tjeneste, under hensyn til en rimelig fortjeneste. I tilfælde af en overskridelse af tærsklen og inden for grænserne af denne overskridelse betaler JCD det beløb, der udgør overskridelsen, med tilbagevirkende kraft (jf. betragtning 225).

(293) Af de grunde, der er anført i betragtning 289-292 konkluderer Kommissionen, at de støtteforanstaltninger, der er tildelt JCD i forbindelse med Villo-aftalen, er forenelige med det indre marked på grundlag af SGEI-afgørelsen af 2012 fra vedtagelsen af det andet tillæg.

(294) Det skal bemærkes, at denne kontrol bygger på en sammenligning mellem en fortjeneste i forhold til omkostningerne og en referencemargin på [10-20] % svarende til en standardmargin i forhold til indtægterne på [10-20] %, som anses for at være rimelig på grundlag af informationsudvekslingen med CCB og JCD ([70]). En fortjeneste i forhold til omkostninger blev foretrukket for en fortjeneste i forhold til indtægter for at tage hensyn til CCB's bemærkning (jf. betragtning 213).

5. **TILBAGESØGNING AF UFORENELIG STØTTE KNYTTET TIL DEL I OM REKLAMESØJLERNE OMFATTET AF AFTALEN FRA 1984**

(295) I overensstemmelse med TEUF har Kommissionen kompetence til at beslutte, at den berørte medlemsstat skal afskaffe eller ændre støtten, når den har fundet støtten uforenelig med det indre marked ([71]). Unionens retsinstanser har ligeledes konsekvent fastslået, at en medlemsstats forpligtelse til at afskaffe en støtte, som Kommissionen har fundet uforenelig med det indre marked, har til formål at genoprette den oprindelige situation ([72]).

([70]) Jf. også betragtning 109 i indledningsafgørelsen.
([71]) Domstolens dom af 12. juli 1973, Kommissionen mod Tyskland, 70/72, ECLI:EU:C:1973:87, præmis 13.
([72]) Domstolens dom af 21. marts 1990, Belgien mod Kommissionen, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, præmis 66.

(296) Unionens retsinstanser har i denne sammenhæng fastslået, at dette mål er nået, når støttemodtageren har tilbagebetalt den ulovligt ydede støtte. Tilbagebetalingen sikrer, at støttemodtageren mister den fordel, der var opnået på det indre marked i forhold til konkurrenterne, og at situationen fra tiden før ydelsen af støtte genoprettes ([73]).

(297) I overensstemmelse med denne retspraksis fastsætter artikel 16, stk. 1, i forordning (EU) 2015/1589 følgende: »I negative afgørelser om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren«.

(298) Da de pågældende foranstaltninger er iværksat i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF og anses for at være ulovlig og uforenelig støtte, skal de derfor gøres til genstand for tilbagesøgning for at genoprette den situation, som eksisterede på markedet, inden de blev iværksat. Tilbagesøgningen skal dække perioden fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren opnåede fordelen, og indtil den faktisk er tilbagebetalt, efter den metodologi, der er fastlagt i betragtning 131-141. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter, indtil den faktisk er tilbagebetalt.

6. **SAMMENFATTENDE KONKLUSION**

6.1. **Del I om reklamesøjlerne omfattet af aftalen fra 1984**

(299) Kommissionen mener for så vidt angår JCD's drift af visse reklamesøjler opstillet i henhold til aftalen fra 1984 på Ville de Bruxelles' område, hvis drift videreførtes efter datoen for deres planlagte fjernelse ifølge bilag 10 til aftalen fra 1999, uden betaling af leje eller afgift, at alle kriterierne for afgørelse af, hvorvidt der foreligger statsstøtte, er opfyldt, og at denne foranstaltning derfor udgjorde statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(300) For så vidt angår støtteforanstaltningens lovlighed konstaterer Kommissionen, at den foranstaltning, som er genstand for denne del af klagen, og som udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, ikke er blevet anmeldt i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, i TEUF og er blevet iværksat. Den udgør derfor ulovlig støtte.

(301) Kommissionen mener ligeledes, at denne støtte er uforenelig med det indre marked og derfor skal tilbagesøges, hovedstol med renter, i overensstemmelse med Domstolens praksis fra CELF-dommen ([74]).

6.2. **Del II om Villo**

(302) Kommissionen mener, at foranstaltningerne i Villo-aftalen udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(303) Ikke desto mindre er foranstaltningerne i Villo-aftalen forenelige med det indre marked på grundlag af artikel 106, stk. 2. i TEUF.

(304) For så vidt angår perioden fra begyndelsen af koncessionen den 5. december 2008 indtil underskrivelsen af det andet tillæg (jf. afsnit 4.6) den 29. marts 2018 mener Kommissionen, at foranstaltningerne i Villo-aftalen opfylder kravene i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 (jf. afsnit 4.7). De skal derfor ikke udløse tilbagesøgning, selv om der er tale om ulovlig støtte, eftersom de ikke blev anmeldt i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, i TEUF.

(305) For så vidt angår perioden fra datoen for underskrivelsen af det andet tillæg indtil afslutningen af koncessionen den 16. september 2026 mener Kommissionen, at betingelserne i SGEI-afgørelsen af 2012 er opfyldt med forbehold af den nøje overholdelse af de betingelser, der er fastlagt i dette tillæg (jf. afsnit 4.8) —

([73]) Domstolens dom af 17. juni 1999, Belgien mod Kommissionen, sag C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, præmis 64 og 65.

([74]) Domstolens dom af 12. februar 2008, CELF og Ministre de le Culture et de la Communication (»CELF I«), C-199/06, ECLI:EU:C:2008:79.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den statsstøtte, der er ydet til fordel for JCD for et beløb svarende til den leje og de afgifter, som JCD ikke har betalt for de reklamesøjler, der er opstillet i henhold til aftalen fra 1984 på Ville de Bruxelles' område, hvis drift videreførtes efter datoen for deres planlagte fjernelse ifølge bilag 10 til aftalen fra 1999, og som er tildelt ulovligt fra den 15. september 2001 til den 21. august 2010 af Belgien i strid med artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er uforenelig med det indre marked.

Artikel 2

1. Belgien skal kræve den i artikel 1 omtalte støtte tilbagebetalt hos støttemodtageren.

2. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, hvor den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

3. Renterne beregnes på et grundlag, der fastlægges efter bestemmelserne i kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ([75]).

Artikel 3

1. Tilbagesøgningen af den i artikel 1 omhandlede støtte iværksættes omgående og effektivt.

2. Belgien efterkommer denne afgørelse senest fire måneder efter meddelelsen heraf.

Artikel 4

1. Belgien forelægger senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse Kommissionen følgende oplysninger:

a) det samlede beløb (hovedstol og renter), som skal tilbagesøges fra støttemodtageren

b) en detaljeret beskrivelse af allerede trufne og planlagte foranstaltninger med henblik på at efterkomme denne afgørelse

c) dokumentation for, at støttemodtageren har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

2. Belgien holder løbende Kommissionen orienteret om de nationale foranstaltninger, der træffes for at efterkomme denne afgørelse, indtil den i artikel 1 omhandlede støtte er fuldt ud tilbagebetalt. Belgien indsender på Kommissionens anmodning straks oplysninger om de foranstaltninger, der allerede er truffet eller er planlagt for at efterkomme afgørelsen. Belgien giver tillige detaljerede oplysninger om de støttebeløb og renter, støttemodtagerne allerede har tilbagebetalt.

Artikel 5

1. Foranstaltningerne i Villo-aftalen udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

2. For så vidt angår perioden fra den 5. december 2008, da Villo-aftalen blev underskrevet, til den 29. marts 2018, da det andet tillæg til Villo-aftalen blev underskrevet, opfylder foranstaltningerne i Villo-aftalen kravene i SGEI-rammebestemmelserne af 2012 ([76]) og er forenelige med det indre marked. Denne støtte er ulovlig, eftersom den ikke blev anmeldt i overensstemmelse med artikel 108, stk. 3, i TEUF.

([75]) Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

([76]) Meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4).

3. For så vidt angår perioden fra den 29. marts 2018, da det andet tillæg blev underskrevet, indtil den 26. september 2026, når koncessionen udløber, opfylder foranstaltningerne i Villo-aftalen betingelserne i SGEI-afgørelsen af 2012 ([77]) og er forenelige med det indre marked med forbehold af den nøje overholdelse af de betingelser, der er fastlagt i det andet tillæg til Villo-aftalen.

Artikel 6

Denne afgørelse er rettet til Kongeriget Belgien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. juni 2019.

På Kommissionens vegne
Margrethe VESTAGER
Medlem af Kommissionen

([77]) Kommissionens afgørelse 2012/21/EU af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 7 af 11.1.2012, s. 3).